

Niina Suhonen

YLÄKOULUIKÄISTEN KÄSITYKSIÄ HOMOSEKSUAALISUU-
DESTA JA SEN OPETUKSESTA

Hoitotyön koulutusohjelma
Terveystyön suuntautumisvaihtoehto
2012

*Youth is not a time of life - it is a state of mind,
it is a temper of the will,
a quality of the imagination,
a vigor of the emotions,
a predominance of courage over timidity,
of the appetite for adventure over love of ease.*

- Samuel Ullman

YLÄKOULUIKÄISTEN KÄSITYKSIÄ HOMOSEKSUAALISUUDESTA JA SEN OPETUKSESTA

Suhonen, Niina
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Marraskuu 2012
Ohjaaja: Flinck, Marja
Sivumäärä: 42
Liitteitä: 6

Asiasanat: nuoruus, homoseksuaalisuus, seksuaalikasvatus

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Porin suomalaisen yhteislyseon koulun kahdeksasluokkalaisten nuorten ajatuksia ja käsityksiä homoseksuaalisuudesta. Kyselyyn vastanneet nuoret olivat iältään 14–15 –vuotiaita ja kahdeksannella vuosikurssilla heitä opiskelee kaikkiaan 78 nuorta. Tarkoituksena oli selvittää kyselyn avulla, pitääkö koulujen seksuaalikasvatusta jollain tavalla kehittää sisällöltään. Kyselyyn vastasi 51 oppilasta vastausprosentin ollessa 65%. Tutkimusaineisto kerättiin syyskuussa 2012 kvantitatiivisella kyselylomakkeella. Vastaukset analysoitiin SPSS-tilastointiohjelmalla. Kun opinnäytetyö oli raportoitu, selvisi, että yksi neljästä kohderyhmäluokasta oli englanninkielinen. Nämä poisjääneet vastaajat ovat voineet vaikuttaa vastaausprosenttiin.

Nuoret suhtautuvat homoseksuaalisuuteen positiivisesti. Normaaliksi homoseksuaalisuuden luokitteli 33 (65%) vastanneista. Homoseksuaalisuutta omassa elämässään olivat kohdanneet 45 (88%) vastaajaa. Vastaajista 26 (51%) oli sitä mieltä, että homoseksuaalisuudesta on helppoa tai osittain helppoa puhua. Koulussa homoseksuaalisuudesta oli kuullut puhuttavan 28 (55%). Pelottavana homoseksuaalisuuden koki 17 (29%) vastaajaa. Kuitenkin pojat kokivat asian pelottavampana kuin tytöt. Homoseksuaalisuuden hyväksyminen johtaa homouden lisääntymiseen 29 (60%) mielestä. Vastaajista 29 (57%) koki, että erilaisia seksuaalisia suuntautumisia pitäisi käsitellä enemmän koulussa, osittain tai täysin eri mieltä asiasta oli 22 (43%).

Jos homoseksuaalisuutta käsiteltäisiin ja nuorille annettaisiin mahdollisuus keskustella asiasta opettajan kanssa, jolle homoseksuaalisuus ei ole kummallisuus tai tabu, tutkimuksen tulokset voisivat näyttää erilaisille. Tällä hetkellä näyttää siltä, että homoseksuaalisuus on edelleen aihe, josta ei tiedetä tarpeeksi, jotta se voitaisiin täysin hyväksyä.

YOUTH'S THOUGHTS AND OPINIONS ABOUT HOMOSEXUALITY AND ABOUT ITS EDUCATION

Suhonen, Niina

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in nursing

November 2012

Supervisor: Flinck, Marja

Number of pages: 42

Appendices: 6

Keywords: youth, homosexuality, sex education

The purpose of this thesis is to find out the thoughts and opinions of eight-grade students about homosexuality at Porin suomalaisen yhteislyseon koulu. These adolescents answering the survey were 14 to 15 years old. The purpose was to find out should the content of sex education at school be developed at some way. The questionnaire was completed by 51 of the whole target group of 78 students. This makes a total answering percent of 65%. The research material for the quantitative survey was collected during September 2012. Students answering were at eighth grade. Answers to this questionnaire were analyzed with SPSS -tabulationprogram. After the thesis had been reported, it turned out that one of the classes answering the questionnaire was a english class. It could have had an effect on the total answering percent.

Young people seem to react to homosexuality quite positively. The adolescents who answered this survey, 33 (65%) classified homosexuality as normal and 45 (88%) had met homosexual people in their own lives. Half of the survey answerers, 28 (51%), thought it was easy to talk about homosexuality and in school homosexuality had been a conversation topic in 28 (55%) answers. Some, 17 (29%), thought homosexuality is scary, boys more than girls. When asked about if accepting homosexuality would increase homosexual behavior, 29 (60%), thought that would be that case. More than half, 29 (57%) thought different kind of sexual orientations should be discussed in school, 22 (43%) didn't agree.

If homosexuality was dealt in school and the young people were given a chance to talk to teachers who are confident with what they are, the results of the survey would look lot different. It still seems that homosexuality is a topic which people don't know enough to totally approve it.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	7
2	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET	8
3	TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET	8
3.1	Nuoruus	10
3.1.1	Nuoruuden kehitystehtävät.....	12
3.1.2	Seksuaalisuuden portaat	13
3.2	Homoseksuaalisuus	15
3.2.1	Homoseksuaalisuuden historia maailmalla	16
3.2.2	Homoseksuaalisuus antiikin Kreikassa	17
3.2.3	Homoseksuaalisuuden historia Suomessa.....	19
3.3	Seksuaalikasvatus.....	20
3.3.1	Seksuaalioikeudet.....	21
4	AIHEESEEN LIITTYVIÄ AIKAISEMPIÄ TUTKIMUKSIA	22
5	YHTEISTYÖTAHO JA KOHDEJOUKKO	23
6	TUTKIMUKSEN EMPIIRISEN OSUUDEN SUORITTAMINEN.....	24
6.1	Tutkimusmenetelmä	24
6.2	Kyselylomakkeen laadinta ja aineiston keruu	25
7	TUTKIMUKSEN TULOKSET	25
7.1	Taustatiedot	25
7.2	Homoseksuaalisuus	26
7.2.1	Normaalius	26
7.2.2	Homoseksuaalisuus ilmiönä.....	27
7.2.3	Homoseksuaalisuuden ilmeneminen	27
7.2.4	Homoseksuaalisuus tarttuu.....	28
7.2.5	Homoseksuaalisuus on oma valinta	29
7.2.6	Homoseksuaalisuus on rikos Suomessa	29
7.2.7	Homoseksuaalisuus on sairaus	30
7.2.8	Homoseksuaalisuus on pelottavaa.....	30
7.2.9	Erilainen rakkaus	31
7.2.10	Homoseksuaalien ihmissuhteet perustuvat seksiin	32
7.2.11	Homoseksuaalisuuden hyväksyminen	32
7.2.12	Homoseksuaalisuuden kohtaaminen.....	33
7.2.13	Homoseksuaalisuudesta on helppo puhua	34
7.3	Homoseksuaalisuus kouluopetuksessa.....	34
7.3.1	Homoseksuaalisuuden esilleotto	34
7.3.2	Keskustelua kouluun	35

8	POHDINTA.....	36
8.1	Tutkimuksen luotettavuus	36
8.2	Tutkimuksen eettisyys.....	37
8.3	Tutkimustulosten tarkastelu ja johtopäätökset	38
	LÄHTEET.....	40
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Homoseksuaalisuus on aiheena ajankohtainen ja tärkeä. Siitä on keskusteltu valtakunnallisilla tv-kanavilla asiaohjelmissa ja dokumenteissa. Suomessa vuonna 2011 rekisteröitiin 333 parisuhdetta. Näistä 111 oli miespareja ja 222 naispareja. Rekisteröidyllä parisuhteella tarkoitetaan kahta samaa sukupuolta olevan, 18 vuotta täyttäneen henkilön laillistettua parisuhdetta (Laki rekisteröidystä parisuhteesta 9.11.2001/950, 2 §) Vuonna 2010 parisuhteita rekisteröitiin 322. (Tilastokeskuksen www-sivut 2012) Homoseksuaaleja arvellaan olevan noin 3-7 % koko Suomen väestöstä. (Ranneliike ry:n www-sivut 2012)

Seksuaalinen hyvinvointi on ihmisyyteen liittyvä tärkeä asia. Nykyään seksuaalisuus on myönteinen ja laajasti hyväksytty voimavara ja avaimet hyvään seksuaaliterveyteen ovat avoimuudessa ja suvaitsevassa suhtautumisessa. (Väestöliiton www-sivut 2012) Seksuaalisuus ja seksuaaliterveys ovat tärkeässä roolissa nuoren elämässä. Näiden asioiden kautta nuori oppii paljon itsestään. Viime vuosikymmenien aikana nuoret ovat saaneet lisää vapauksia ja mahdollisuuksia itsensä toteuttamiseen seksuaalisesti ja suomalaisten nuorten seksuaaliterveyteen liittyvät tiedot ovatkin vuosittain alussa olleet Euroopan kärkiluokkaa. (Kontula & Meriläinen 2007, 5, 135)

Yläkoulujen terveystieteiden opetus on melko heteronormatiivista. Heteronormatiivisuuden käsitteeseen kuuluu se, että niin heteroseksuaalinen maskuliinisuus kuin feminiinisyyskin koetaan ainoiksi oikeiksi ja hyväksytyiksi vaihtoehtoiksi muiden vaihtoehtojen rinnalla. (Lehtonen 2003, 32) Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää yläkoulun kahdeksannen luokan oppilaiden ajatuksia ja käsityksiä homoseksuaalisuudesta. Opinnäytetyön tavoitteena on saada nuorien mielipide asiasta, joka puhuttaa paljon myös yhteiskunnallisesti. Opinnäytetyön tuloksilla voi olla painoarvoa myös koulun terveystieteiden opetuksen kehittämisessä.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Porin suomalaisen yhteislyseon koulun kahdeksaluokkalaisten nuorten ajatuksia ja käsityksiä homoseksuaalisuudesta. Tutkimuksen aihe on rajattu käsittelemään ainoastaan homoseksuaalisuutta, eli lesboja, homoja ja biseksuaaleja. Tämä rajaus on tehty siksi, ettei aiheesta tulisi liian laaja, sillä seksuaalivähemmistöjen kirjo on suuri. Tarkoituksena on selvittää kyselyn avulla, pitääkö koulujen seksuaalikasvatusta jollain tavalla kehittää sisällöltään. Tämän opinnäytetyön tavoitteita ovat:

1. Perehtyä homoseksuaalisuuteen ja määritellä sen teoreettista viitekehystä
2. Kartoittaa Porin suomalaisen yhteislyseon kahdeksaluokkalaisten ajatuksia ja käsityksiä homoseksuaalisuudesta
3. Selvittää kyseisen otoksen avulla pitääkö nuorten kouluissa annettavaa seksuaalikasvatusta kehittää.

3 TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET

Tavoitteiden asettamisen myötä tämän opinnäytetyön keskeisiksi käsitteiksi muodostuivat nuoruus, homoseksuaalisuus ja seksuaalikasvatus. Kaikki ihmiset ovat syntyneet seksuaalisiksi olennoiksi. Seksuaalikasvatus auttaa nuoria ymmärtämään ja käyttämään seksuaalisia voimavarojaan, jotta he voisivat luoda ja ylläpitää suhteita, jotka ovat tyydyttäviä. Seksuaalikasvatus edistää myös persoonallisuuden kehitystä ja itsenäistä päätöksentekoa. (Terveiden ja hyvinvoinninlaitokset www-sivut 2010)

Koulua käyviä nuoria pidetään maassamme automaattisesti sukupuolinormatiivisesti itseään toteuttavina heteroseksuaaleina. Kouluissa heteronormatiivisuus vaikuttaa

vahvasti nuorten elämään, varsinkin ei-heteroseksuaaleihin nuoriin. Useat opettajat ja muut koulun työntekijät pyrkivät tekemään tilaa nuorten seksuaalisuudelle ja sen monimuotoisuudelle, mutta useimmat kokevat sen haastavaksi. (Lehtonen 2006, 56-57) Kun nuorten mielipide saadaan selville, siitä hyötyvät niin opettajat kuin nuoret itsekkin. Opettajat saavat tuoretta tietoa siitä, mitä oppilaat jo tietävät ja mikä kaipaisi vielä selvennystä ja nuoretkin, ja tällöin myös homoseksuaalit nuoret, saavat opetusta ja varmuutta siitä, että se mitä he ovat, on normaalia.

Ei-heteroseksuaalisuudelle ei ole paljonkaan tilaa opiskelijoiden ja opettajien välisessä vuorovaikutuksessa tai sitten se on kielteistä huomiota, kuten homottelua tai lesbottelua (Lehtonen 2006, 56-57) FRA:n (European Union Agency for Fundamental Rights) tekemän selvityksen mukaan Euroopassa tapahtuvien viharikosten ja vihapuheiden aiheuttama pelko estää lesboja, homoja, biseksuaaleja ja transsukupuolisia henkilöitä osallistumasta täysipainoisesti yhteiskuntaan. EU-maista kahdellatoista yllyttäminen vihaan, väkivaltaan tai syrjintään sukupuolisen suuntautumisen perusteella on rangaistava teko - Suomi ei kuulu näiden maiden joukkoon. (FRA:n www-sivut 2009)

Nuorten käsityksiä ja ajatuksia seksuaalisuudesta ja myös homoseksuaalisuudesta on tutkittu, mutta tämän opinnäytetyön näkökulmaa ei aiemmista tutkimuksista löydy. On tärkeää saada konkreettista näyttöä nuorten ajatuksista ja käsityksistä homoseksuaalisuudesta, jotta koulujärjestelmän ei-heteronormatiivisia opetusmalleja voitaisiin mahdollisuuksien mukaan kehittää. Esimerkiksi Lehtonen (2006, 61) esitti artikkelissaan mielenkiintoisen seikan, joka varmasti olisi kokeilunarvoinen: *"Esimerkiksi jos oppikirjassa on kohta, jossa puhutaan murrosiässä tapahtuvasta kiinnostuksen heräämisestä vastakkaiseen sukupuoleen, voisi opettaja keskusteluttaa nuoria siitä, miksi kohta on vaillinainen ja samalla aktivoida opiskelijoita kriittiseen lukutaitoon."*

Teini-ikäiset, noin 15 -17 -vuotiaat nuoret, elävät varsinaista nuoruuden aikaa. Varhaisnuoret ovat iältään 12 -14 -vuotiaita ja 18 - 22 -vuotiaana eletään jälkinuoruuden aikaa. Varsinaiseen nuoruuden aikaan nuoren oma identiteetti alkaa selkiintyä ja hän saattaa samaistua omiin ystäviin sekä vanhempiin. Myös seksuaalisuuden, kuten sukupuoli-identiteetin kehitys ja seksuaalisen suuntautumisen muotoutuminen ovat keskeinen osa varsinaisen nuoruuden vaiheita, samoin kuin oman ruumiinkuvan

muuttuminen. (Väestöliiton www-sivut 2012) Nuorten seksuaalinen suuntautuminen kehittyy 12-20 ikävuoden aikana, jolloin myös seksuaaliset mieltymykset kehittyvät ja vahvistuvat (THL:n www-sivut 2010)

Tämän opinnäytetyön tutkimukseen osallistuvat nuoret ovat iältään 14 -15- vuotiaista. He käyvät läpi puberteettia ja tähän ikäkauteen kuuluvat nuoruuden kehitystehtävät, joita ovat sukupuoli-identiteetin kehittyminen, autonomian kehittyminen sekä ikätovereihin turvaaminen kehityksen aikana. Näin ollen tässä opinnäytetyössä keskeisiä käsitteitä ovat nuoruus, homoseksuaalisuus sekä seksuaalikasvatus.

3.1 Nuoruus

Nuoruus käsitteenä on hyvin vanha ja nuoruudella on oma itsenäinen historiansa. Nuoruus -käsitteen synty on ajoitettu teollistumisen alkuaikaan, jolloin Rousseau on käyttänyt nuoruus -käsitettä ensimmäisen kerran 1770-luvulla. 1800-luvulla nuoruutta ei ollut olemassa. Lapsuus kesti vain muutamien ikävuosien ajan ja lasta alettiin kutsua ja käsitellä aikuisena heti, kun hän fyysisesti oli valmis selviytymään itsenäisesti. Nuoruuden syntyyn on tutkijoiden mukaan vaikuttaneet talouselämän muutokset, sosiaalilainsäädäntö sekä tiettyjen sosiaalisten käytäntöjen kehittyminen. Nuoruuden syntyyn liittyi myös syntymän ja kuoleman määrittely kuuluvaksi aikuisten tiedon ja kokemuksen piiriin. Nuorison käyttäytymistä tutkittaessa on otettava huomioon, että nuoret tuntevat yhtenäisyyttä toisiinsa ja menneisyyteen. Tutkimuksissa on löydetty myös jo satoja vuosia jatkuneita nuorisoperinteitä, kuten opiskelijaradikalismi, boheemius, jengiytyminen sekä rikollisuus. Suomalaisissa tutkimuksissa nuoruuden historia on hyvin lyhyt; sen katsotaan alkaneen vasta 1950-luvulla, vaikkakin nuoret on huomioitu esimerkiksi lainsäädännössä erillisenä ryhmänä jo 1300-luvulla. Tyttöjen nuoruus päättyi aina avioitumiseen, joka tapahtui noin 14-16 -vuotiaana. Poikien nuoruus saattoi kestää jopa 30-vuotiaaksi saakka, koska he saattoivat olla armeijan palveluksessa. Tähän aikaan vertaisryhmät olivat pojille tärkeämpiä kuin tytöille. Tähän aikaan homoseksuaalisuus ja homoseksuaaliset suhteet hyväksyttiin, mutta suurimmaksi osaksi vain poikien ja miesten osalta. Tyttöjen ja naisten homoseksuaalisuus ei ollut yhtä hyväksyttyä. (Puuronen 2006, 34)

Kehityopsykologisen käsityksen mukaan nuoruus on lapsuuden ja aikuisuuden väliin sijoittuva psyykkinen kehitysvaihe, joka sijoittuu ikävuosien 12–22 välille (Kinnunen 2011, 22) Tähän aikaan liittyy monia sisäistettäviä asioita, näitä kutsutaan nuoruuden kehitystehtäviksi. Kehitystehtäviä ovat vanhemmista irrottautuminen, ruumiinkuvan, seksuaalisuuden ja seksuaalisen identiteetin hahmottuminen sekä ystäviin turvaaminen. (Aalberg & Siimes 2007, 67; Väestöliiton www-sivut 2012). Nuoruudessa itsenäistyminen tapahtuu henkisellä tasolla (Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut 2009), kun lapsuudessa tahdottiin tehdä asioita itse konkreettisella tasolla.

Lasten ja nuorten seksuaalikasvatus on aloitettava melko varhain ja ryhmiteltävä ikäkausittain käsiteltäviksi. Lapset ovat jo syntyessään seksuaalisia olentoja ja seksuaalisuuden kehitys on yhteydessä lapsen muuhun kehitykseen. Olettamuksena THL:n julkaisemassa Maailman terveysjärjestö WHO:n *Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa* -oppaassa (2010, 35) on se, että seksuaalisuuteen liittyviä asioita käsitellään jo ennen kuin lapsi saavuttaa tietyn ikävaiheen. Oppaassa muistutetaan myös siitä, että lapselle ja nuorelle seksuaalisuudesta puhuttaessa on muistettava, ettei aikuisen pitäisi tarkastella lapsen tai nuoren seksuaalisuutta omasta näkökulmastaan, koska se poikkeaa aikuisten seksuaalisesta käyttäytymisestä merkittävästi. Lapsen näkökulman omaksuminen on välttämätöntä, jotta lapsen tai nuoren seksuaaliselle käytökselle voidaan antaa oikeat merkitykset.

Lapset ja nuoret käsittelevät ja oppivat seksuaalisuudestaan myös leikkiessään, pelaessaan ja kiusoitellessaan muita. He oppivat mistä pitävät ja mistä eivät. Lapset ja nuoret saavat vaikutteita arvoihinsa ja seksuaalisiin normeihinsa myös tiedotusvälineistä ja omilta vanhemmiltaan. (THL 2010, 35) Nuoret ja lapset elävät kulttuurissa, jossa seksuaalisuudella on merkityksensä, ja lapsia ja nuoria auttaa, mikäli he ymmärtävät kulttuuria ja osaavat tulkita sitä (Lehtonen 2006, 57)

Ihmisen luonteen ja seksuaalisuuden kehitykseen vaikuttavat keskeisesti viisi seikkaa, jotka koetaan jo hyvin nuorena. Onko lapselle kehittynyt perusuottamus, että hänen janoonsa ja nälkäänsä reagoidaan? Mitä hän on oppinut suhteistaan vanhempiin ja mahdollisiin sisaruksiin? Onko hänen tunteensa otettu huomioon ja hyväksytyt? Onko hänet hyväksytty tyttönä/poikana? Onko hän oppinut tuntemaan olonsa

hyväksi omassa kehossaan ja rakastamaan sitä? Nämä eivät ole seksuaalisia kokemuksia, mutta vaikuttavat lapsen seksuaaliseen kehitykseen huomattavan paljon. (THL 2010, 23)

3.1.1 Nuoruuden kehitystehtävät

Nuori alkaa varhaispuberteetin päätyttyä ja puberteetin eli murrosiän alettua irrottautua vanhemmistaan ja viettää enemmän aikaa ystäviensä ja ikätoveriensa seurassa. Nuoruudessa tavoitteena on luoda ristiriidaton identiteetti, joka on yksi tärkeimmistä kehitystehtävistä. Nuori kehittyy enemmän itsenäisemmäksi omien ajatustensa ja mielipiteidensä suhteen, osaa muodostaa ja puolustaa omaa mielipidettään sekä asenteitaan. (MLL:n www-sivut 2009) Tärkeää on kuitenkin myös se, että nuori oppii sosiaalisten normien mukaiset käytöstavat, erilaisten tunteiden ymmärtämisen ja hallinnan sekä vuorovaikutustaitojen tärkeyden. (Väestöliiton www-sivut 2012)

Nuorelle on usein tärkeää olla jotakin muuta, mitä ympäristö häneltä odottaa (MLL:n www-sivut 2009) Nuori kykenee ottamaan itsestään vastuuta enemmän kuin lapsi, mutta toisaalta voi joutua monenlaisten haavoittavien tapahtumien kohteeksi (Kaltiala-Heino 2010) Ruumiinkuvan muuttuminen voi johtaa ulkonäköpaineisiin, mutta yksi nuoruuden kehitystehtävistä onkin oman vartalon ja olemuksen hyväksyminen. Nuoruuden kehitystehtäviin kuuluu myös seksuaalisuuden herääminen. Nuori alkaa tunnistaa oman seksuaalisen suuntautumisensa, oli se sitten hetero- tai homoseksuaalinen suuntautuminen, nuori alkaa myös valmistautua ensimmäisiin seurustelu- ja parisuhteisiin. (Väestöliiton www-sivut 2012)

THL:n julkaisemassa WHO:n *Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa* -oppaassa (2010) on taulukko, joka on jaoteltu ikäryhmittäin koskemaan opetettavia seksuaaliterveyden tietoja (THL 2010, 38-54) Oppaan mukaan 12 - 15 -vuotiaille nuorille kuuluisi kertoa muun muassa sukupuoli-identiteetistä, seksuaalisesta suuntautumisesta ja oman identiteetin tunnustamisesta, homoseksuaalisuudesta ja avoimuudesta. Nuorta olisi autettava hyväksymään, kunnioittamaan ja ymmärtämään erilaisuutta, jota ilmenee seksuaalisuudessa ja seksuaalisessa suuntautumisessa. Nuo-

relle pitäisi opettaa se, kuinka puuttua epäoikeudenmukaisuuteen, syrjintään ja epätaasa-arvoon ihmissuhteissa. Nuorta olisi autettava hyväksymään omat seksuaalioikeutensa ja huomioimaan ne myös kanssaihminen seurassa. (THL 2010, 50) Nuoria, jotka ovat 15 -vuotiaita ja sitä vanhempia tulisi auttaa suhtautumaan myönteisesti seksuaalisuuteen ja hyväksymään erilaiset seksuaaliset suuntautumiset ja seksuaalidentiteetit sekä muuttamaan mahdolliset homoseksuaalisuutta kohtaan kohdistuvat kielteiset tunteet hyväksymiseksi. (THL 2010, 52)

3.1.2 Seksuaalisuuden portaat

Seksuaalista kehittymistä tapahtuu kolmella eri tasolla; järki-, tunne- ja biologisella tasolla. Järkitasolla opitaan ottamaan vastaan erilaista tietoa eri lähteistä. Tunnetasolla opitaan elämään erilaisten tunteiden kanssa ja biologiatasolla todetaan se, että jokainen kehittyy naiseksi ja mieheksi omaa yksilöllistä vauhtiaan. (Väestöliiton www-sivut 2012)

Ihmisen seksuaalinen kehitys jatkuu koko eliniän erilaisten vaiheiden kautta. Seksuaalisuutta voidaan kuvata yhdeksän askeleen portaikkona ja jokaisella portaalla on oma tarkoituksena eli kehitysvaiheensa. Nuoruus on hyvin tärkeää aikaa seksuaaliselle kehitykselle. Seksuaalisuuden portaista seitsemän sijoittuu nuoruusaikaan. Ensimmäisen portaan äiti/isä - nainen/mies -tyyppinen rakkaus sisältyy pikkuisen lapsen kehitystasolle ja viimeinen, yhdeksäs portas rohkaistuminen - rakasteleminen liittyy enemmän varhaisaikuisuuden piiriin. Väliin jäävät seitsemän seksuaalisuuden porrasta ovat seuraavat (Väestöliiton www-sivut 2012):

1. Idolirakkaus

Tämän portaan tärkeimpänä kehitystehtävänä on kokea ja oppia sietämään ihastumisen ja rakastumisen tunteita. haaveilu on suuri osa idolirakkautta, koska yleensä kohteena on joko nais- tai miespuolinen julkisuudenhenkilö.

2. Tuttu salattu

Tällä portaalla nuori voi rakastua johonkukin tuttuun ihmiseen lähipiirissä tai perheessä. Ihastuksen kohde voi olla myös samaa sukupuolta nuoren kanssa, eikä silti kerro nuoren seksuaalisesta suuntautumisesta mitään.

Homoseksuaalit nuoret voivat mahdollisesti olla tällä portaalla heteroseksuaaleja nuoria pidempään, koska sallitut normit ovat nyky-yhteiskunnassa vielä melko homovastaisia. Homo- tai biseksuaalin nuoren voi olla vaikea kertoa tunteistaan tai rakkaudenkohteistaan muille.

3. Kaverille kerrottu

Tällä portaalla opetellaan kertomaan omista tunteista jollekulle toiselle ihmiselle. Ihastumisen tunteita ei kerrota ihastuksen kohteelle, mutta paras ystävä saa varmasti kuulla asiasta. Ystävälle kertomalla haetaan omille tunteille hyväksyntää.

4. Tykkään susta

Tällä portaalla uskaltaudutaan jo ilmaisemaan tunteita ihastuksen kohteelle ja opitaan selviytymiskeinoja mahdollisia torjuntia varten. Tällä portaalla voidaan puhua ensimmäisistä seurustelusuhteista, jotka eivät sisällä yhdessäoloa ja saattavat kestää vain muutamista tunteista muutamiin päiviin.

5. Käsi kädessä

Tämä on varmasti tärkein porras, jolla on vaikutusta myös tulevaisuuden suhteisiin. Tällä portaalla opetellaan seurustelun sääntöjä ja rajoja sekä pettymyksen hallintaa. Tällä portaalla osataan jo ilmaista rakkauden tunteita ja saada osakseen myös vastarakkautta. Sukupuolivietti ei vielä herää tässä vaiheessa.

6. Suudellen

Tällä portaalla opetellaan rakkauden tunteita suutelemalla. Samalla opetellaan tuntemaan myös toisen vartaloa. Suudelmat voivat aiheuttaa kiihottumisen tunteita ja tässä

vaiheessa nuori yleensä aloittaa itsetyydytyksen. Kumppanin harvemmin annetaan vielä koskea omiin erogeenisiin alueisiin.

7. Mikä tuntuu hyvältä

Tällä portaalla tärkeintä on oppia puhumaan ääneen seksiin liittyvistä asioista, kuten esimerkiksi oppia kertomaan mistä pitää ja mistä ei, opetellaan ilmaisemaan halukkuutta eri tavoin ja myös sanomaan ei tarpeen tullen. Tärkeimpänä oppina on yhteispeli toisen osapuolen kanssa, opetellaan kiihottumista, orgasmia ja rakastelun alkeita. (Väestöliitto www-sivut 2012)

3.2 Homoseksuaalisuus

Homoseksuaalisuudella tarkoitetaan sitä, että henkilö tuntee ihastumisen ja rakastumisen tunteita toista oman sukupuolen edustajaa kohtaan. Homot tuntevat ihastumisen ja rakastumisen tunteita miehiä kohtaan, lesbot naisia kohtaan ja biseksuaalit sekä naisia että miehiä kohtaan. (Väestöliiton www-sivut 2012) Homoseksuaalisuus oli 1800-luvulla skientismin ja seksuaalisuuden medikalisoitumisen tuote ja se korosti uudenaikaisella tavalla ihmisen psyykkistä rakennetta eikä ainoastaan luonnotonta käyttäytymistä (Aldrich 2006, 12) Tutkija Havelock Ellis tutki homoseksuaalisuutta myös 1800-luvulla. Hänen mukaansa homoseksuaalisuus on sisäsyntyistä ja näin katoamatonta eikä lainkaan sairaudeksi luokiteltava ominaisuus. Tutkijat ovat löytäneet myös niin sanotun homogeenin, geenin Xq28:n, jonka todenperäisyys ja tarkempi tutkiminen ovat vielä kesken. (Shagor 2006, 6)

Sana homoseksuaali tulee latinan sanoista homo, joka tarkoittaa samaa ja sukupuolta tarkoittavasta sanasta sex. Ilmaisuna sana homoseksuaali tulee vuodelta 1869, kun homoseksuaalisten ihmisten oikeuksiin erikoistunut asianajaja Karl Heinrich Ulrichs muodosti sen oikeudenkäyntiä varten. (Ranneliike ry:n www-sivut 2012) Tämän nimityksen syntyminen merkitsi sosiaalisen luokan ja synnynnäisen identiteetin muodostumista. Karl Ulrichsin, Ambroise Tardieun, Magnus Hirschfeldin ja Sigmund Freudin julkaisemista tutkimuksissa ja tutkimuksissa käsiteltiin useasti homo-

seksuaalisuutta, sen syitä ja mahdollista hoitokeinoa. Näistä julkaisuista kehittyi seksologiaksi kutsuttu tieteenala. (Aldrich 2006, 11)

3.2.1 Homoseksuaalisuuden historia maailmalla

Homoseksuaalisuuden tarina on yhtä pitkä kuin ihmiskunnan historia. Jo Theokritos ja Sokrates ovat runoissaan puhuneet samaa sukupuolta olevien henkilöiden välisestä rakkaudesta. (Aldrich 2006, 27) Kaikkina aikoina naiset ja miehet ovat halunneet kokea emotionaalista ja fyysistä läheisyyttä oman sukupuolensa edustajan kanssa. Noin vuodelta 1700 eKr. on peräisin myyttinen tarina kuninkaasta, joka tapasi enneunensa mukaisesti villimiehen ja oppi rakastamaan tämä vaimonaan. Myös kreikalainen ja juutalais-kristillinen perimätieto kertoo esimerkiksi Akhilleuksen ja Patrokloksen kumppanuudesta Troijan sodassa Homeroksen Ilias -eepoksessa vuodelta 1200eKr. Lyyrinen runoilija Sapfo kuvaa vuonna 600eKr. kahden naisen välistä rakkautta niin liikuttavasti, että hänen kotisaarensa nimestä Lesbos on johdettu termi *lesbous*. Antiikin Kreikassa filosofian lähtökohtana pidettiin miesten välistä ja kauuneuteen kohdistuvaa rakkautta. Myös Vanhassa testamentissa on esimerkkejä naiskeskeisistä naisista ja ystäviinsä intohimoisesti suhtautuvista miehistä. (Aldrich 2006, 1-2)

Moni homoseksuaalisuuden teoria pohjautui historiaan 1800-luvun Euroopassa. Kristityt homoseksuaalit pitivät arvossaan Jeesuksen ja Johanneksen välistä ystävyyttä. Muita todellisia ja myyttisiä ystävyysuhteita ovat muun muassa Zeus ja Ganymedes, Aleksanteri ja Bagoas sekä Hardianus ja Antinoos. Maailman historiasta löytyy myös muita julkisia henkilöitä, jotka olivat mahdollisesti homoseksuaaleja. Esimerkiksi Michelangelon ja Shakespearen oletetaan olleen homoseksuaaleja ja kuningatar Kristiinan ja Aphra Behnin lesboja. (Aldrich 2006, 15-18)

Muinaisessa maailmassa miestenvälisiä ja naistenvälisiä suhteita ylistettiin, niitä liitettiin sankaritarinoihin ja elämän todellisiin ystävyysuhteisiin. Niitä pidettiin myös ruumiinkulttuurin ja hovielämän osana. Joissakin kulttuureissa näiden suhteiden katsottiin johtavan jopa filosofiseen ja henkiseen valaistumiseen. Kuitenkin monet myöhemmät asiaan syventyneet ovat todenneet, että fyysinen ja emotionaalinen veto

saman sukupuolen edustajia kohtaan on ollut pysyvä piirre ihmisessä kaikkina aikoina ja kaikissa kulttuureissa. (Aldrich 2006, 1-2)

Homoseksuaalisille suhteille, mieltymyksille ja ihmisille on annettu useita eri nimiä. Ennen länsimaissa on käytetty yleisesti sanaa *sodomia*. Tämä nimitys on tullut Raamatun tarinasta, jossa Jumala tuhosi Sodoman ja Gomorran paheelliset kaupungit. Klassisessa kirjallisuudessa on käytetty naisien välisestä rakkaudesta termiä *sappolaisuus* ja miesten välisestä rakkaudesta *kreikkalainen rakkaus*. Kun käyttöön tuli termi homoseksuaalisuus, sodomiitit syyllistyivät sodomiittisiin tekoihin, mutta homoseksuaalit nähtiin ihmisinä, joilla on myötäsytynäinen ja muuttumaton identiteetti. Lesbojen seksuaalista suuntautumista nimitettiin *tribadismiksi*. Biseksuaali -käsite tulee Yhdysvalloista sanasta *lesbigay*. Nuoret homoseksuaalit omaksuivat itselleen 1990-luvulla alun perin halventavan nimen *queer*, joka kattaa kaikki seksuaalinormeista poikkeavat henkilöt, ryhmät ja aktit. (Aldrich 2006, 11-12)

Homojen ja lesbojen historian tutkimus on edennyt useita eri reittejä. On tutkittu homoseksuaalisuuden sosiaalisia olosuhteita, kartoitettu psyykkistä kehitystä, osoitettu asenteiden ja käyttäytymisen ristiriitaa ja tutkittu seksuaalisuutta eri yhteiskunnissa. Tutkijat ovat perehtyneet aiheeseen ja painottaneet miestenvälisen ja naistenvälisen seksin lisäksi rakkautta. Tämä on aihe, joka on jäänyt hyvin vähälle huomiolle homojen ja lesbojen historiassa. Homoseksuaalien historiaa tarkasteltaessa voidaan todeta, että useat tutkimukset osoittavat vääräksi oletuksen, että homoseksuaaliset halut ovat hairahduksia ihmiskunnan historiassa. Vääräksi voidaan todeta myös se, että olisi olemassa universaali niin kutsuttujen luonnollisten seksuaalisten tapojen kokoelma, josta homoseksuaalit poikkeaisivat. Historiassa homoseksuaaleihin on suhtauduttu hyvin väkivaltaisesti. Sodomiitteja poltettiin roviolla keskiajalla, lähetettiin keskitysleirille natsi-Saksassa ja edelleen fundamentalistissa maissa homoseksuaaleja mestataan. (Aldrich 2006, 11)

3.2.2 Homoseksuaalisuus antiikin Kreikassa

Vaikka homoseksuaalisuutta on ollut kautta aikain, eniten tietoa meidän aikamme on saatu antiikin Kreikassa ja Roomassa valloilla olleesta homoseksuaalisesta kult-

tuurista. Tämä kulttuuri oli voimissaan noin 3000 vuotta sitten ja näin ollen heidän tarkkaa seksuaalista käyttäytymistään on vaikea määritellä. Kuitenkin heidän seksuaalisuutensa ja seksuaalisten kokemusten merkitys näkyy heidän taiteessaan vielä tänäkin päivänä. (Hupperst 2006, 29)

Kreikkalainen kulttuuri oli hyvin mytologiakeskeinen ja ihmiset kuvittelivat jumalansa itsensä kaltaisiksi. Esimerkiksi kreikkalaisten pääjumala Zeus teki syrjähyppyjä ja harrasti homoseksuaalisia suhteita. Myös meidän tuntemamme joulukukka on saanut nimensä homoseksuaalisesti virittäytyneestä tarusta, jossa auringonjumala Apollo rakastuu palavasti Hyacinthus nimiseen mieheen. Tarun mukaan myös Länsituuli oli rakastunut samaiseen nuorukaiseen. Kerran Apollon ja Hyacinthuksen ollessa heittämissä kiekkoa urheilukentällä, Länsituuli muutti kiekon suuntaa niin, että kiekko osui Hyacinthuksen päähän ja hänen kuollessaan, maassa olevaan verilammikkoon kasvoi kukka. Tätä kukkaa me kutsumme hyasintiksi. (Hupperst 2006, 30)

Homoseksuaalisuus ja homoeroottisuus olivat yleisiä kaikkialla Kreikassa. Tällöin hyvin yleistä oli *pederastia*, aikuisen miehen ja pojan välinen suhde, niin sanottu poikarakkaus. Osapuolina tässä homoseksuaalisessa ystävyydessä olivat nuorempi osapuoli eli *eromenos* ja rakastaja *erastes*. Rakastaja ahdisteli nuorta miestä niin pitkään, että hän ymmärsi tehdä aloitteen ja alkavan ahdistella rakastajaa. Rakastetusta rakastajaksi mies pääsi, kun hänen partansa alkoi kasvaa. Miehet hankkivat kunniaa rakastettujen määrällä ja toisinaan rakastetut tuotiin mukaan perheeseen eivätkä monet päällekkäiset irtosuhteet olleen lainkaan harvinaisia. (Hupperst 2006, 30-42)

Antiikin homoeroottisessa kirjallisuudessa Platonin *Pidot* on erityisasemassa. Tämä teos on ensimmäinen, johon sisältyy rakkauden ja intohimon analyysi ja homoeroottisen rakkauden puolustus. Maljakkomaalauksista voidaan todeta, että ainut suora viittaus lesborakkauteen antiikin Kreikassa löytyy myös Platonin *Pidot* -teoksesta. (Hupperst 2006, 46-47)

3.2.3 Homoseksuaalisuuden historia Suomessa

Euroopassa käytiin keskustelua seksuaalisuuden vapauttamisesta 1960-luvulla niin asenteiden kuin lainsäädännönkin piirissä. Suomessa kahden samaa sukupuolta olevan välinen seksi oli kiellettyä, tämä herätti keskustelua, samoin kuin seksuaali- ja ehkäisyvalistuksen saaminen kouluopetukseen. Ensimmäisen kerran homoseksuaalien asema nousi näkyvästi keskustelun aiheeksi vuonna 1966 Ilkka Taipaleen toimittamassa *Sukupuoleton Suomi - Asiallista tietoa seksuaalikysymyksistä* -puheenvuorokokoelmassa. Samoihin aikoihin myös aikakauslehdet alkoivat käsitellä homoseksuaalisuutta avoimesti ja myönteisesti, eikä ainoana näkökulmana enää ollut lääkäri- ja tietosanakirjojen homoseksuaalisuutta sairautena pitävä näkemys. (Asp 2007)

Vuonna 1966 Suomen hallitus alettiin valmistella seksuaalirikoslainsäädännön uudistusta. Mietinnössä todettiin, että vuoden 1889 seksuaalirikoksia koskeneet määräykset perustuivat absoluuttiseen sukupuolimoraaliin, jonka mukaan avioliiton ulkopuolinen seksi oli rangaistavaa. Kuitenkin seksuaalirikoslainsäädäntö lientyi vuosien myötä, koska todettiin, ettei rikoslaki ole oikea väline kontrolloida aikuisten välistä seksuaalista käyttäytymistä. Tästä syystä komitea ehdotti rikoslaista poistettavaksi myös kahden aikuisen välistä homoseksin rangaistavuutta. (Asp 2007) Suomessa homoseksuaalisuus ja homoseksuaaliset teot olivat tuomittava rikos vuoteen 1971 asti. Samaa sukupuolta olevan henkilön kanssa harjoitetusta rikoksesta voitiin tuomita kahdeksi vuodeksi vankeuteen. Vaikka homoseksuaalisuuden dekriminointi tapahtuikin vuonna 1971, lakiin tuli kirkon ja Korkeimman oikeuden painostuksesta kehoituskielto, jotta homoseksuaalisuuden poikkeavuus ja sairaalloisuus tulisi kaikille kuitenkin selväksi. (Sappho.net:n www-sivut 2007)

Homoseksuaalien oikeuksia on puolustettu ja rikoslakien niin sanottuja homopykäliä on pyritty kumoamaan järjestäytyneen toiminnan toimesta jo 1800-luvun lopulta saakka esimerkiksi Saksassa ja Englannissa. Toisen Maailmansodan jälkeen sodan runtelemat liikkeet elpyivät ja perustettiin homofiilien eli nykyisten homoseksuaalien yhdistyksiä, joissa he pystyivät tapaamaan toisiaan. Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa homofiilien järjestöt perustettiin 1950-luvun alussa. Suomessa tämän aikainen toiminta oli hyvin pienimuotoista ja laantui osallistujien pelkoon siitä, että heidän ni-

mensä joutuisivat julkisuuteen. 1960-luvulla yhteiskunnassa käytiin kiivasta keskustelua homoseksuaalisuudesta. Tällöin perustettiin ensimmäinen homojärjestö, nimeltään Toisen säteen ryhmä. Suomalaiset seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdistykset ovat alusta asti olleet monenlaisia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdistyksiä. Suurimmaksi yhdistykseksi muodostui Keskusteluseura Psyke. Vuonna 1970 Psykestä muodostui enemmän sosiaaliseen yhdessäoloon painottunut järjestö. Psyke oli pohjana urbaanin suomalaisen lesbo- ja homoyhteisön seuraavalle askeleelle, SETA:lle. (Asp 2007) Seksuaalinen tasavertaisuus ry, SETA, aloitti toimintansa 1974 parantaakseen vähemmistöjen oikeuksia. SETA kampanjoi voimakkaimmin kehotuskieltopykälää vastaan. SETAn vaatimuksesta homoseksuaalisuus poistettiin myös sosiaalihuollituksen toimesta sairausluokituksesta. Tämän muutoksen Suomi teki Pohjoismaista viimeisenä ja se on jäänyt ainoaksi homoseksuaalisuutta koskevaksi muutokseksi sitten vuoden 1971. (Sappho.net:n www-sivut 2007)

3.3 Seksuaalikasvatus

Tässä opinnäytetyössä seksuaalikasvatus määritellään Seksuaaliterveyden maailmanjärjestön (World Association for Sexual Health) vuonna 2008 tekemän seksuaaliterveysjulistuksen (Declaration of sexualhealth), UNESCO:n (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization) sekä IPPF:n (International Planned Parenthood Foundation) laatimien määritelmien mukaisesti.

Kaikilla lapsilla on oikeus seksuaalikasvatukseen, joka vastaa heidän ikäryhmäänsä. Seksuaalikasvatuksella tarkoitetaan seksuaalisuuden fyysisten, emotionaalisten, sosiaalisten, vuorovaikutteisten sekä kognitiivisten näkökohtien ymmärtämisellä ja oppimisella. Lasten ja nuorten seksuaalista kehitystä tulee suojella ja tämä seksuaalinen kehitys alkaa jo varhain lapsuudessa ja jatkuu aikuisikään saakka. Jotta lapset oppisivat nauttimaan ja ymmärtämään omaa seksuaalisuuttaan, heidän tulee saada riittävät tiedot ja taidot sekä positiiviset arvot seksuaalikasvatuksesta. Heidän tulee oppia myös ottamaan vastuu omasta ja muiden seksuaaliterveydestä, vain näin lapsi voi tulevaisuudessa kyetä luomaan rakentavia ja tyydyttäviä suhteita. Siinä missä seksuaaliterveyden opettaminen perustuu kansainvälisesti hyväksytyihin ihmisoikeuksiin,

se tulisi opettaa myös positiivisena ja myönteisenä voimavarana, joka tarjoaa tyydytystä ja nautintoa. (THL 2010, 19)

3.3.1 Seksuaalioikeudet

YK:n yleissopimuksesta (1989) löytyy kohta lapsen oikeuksista, jossa tuodaan esille lapsen oikeus tietoon ja se, että valtiolla on velvollisuus tarjota lapselle koulutusta. Seksuaalioikeudet ovat osa ihmisoikeuksia, joka varmistaa sen, että jokaisella ihmisellä on oikeus seksuaalivalistukseen. Seksuaaliterveyden maailmanjärjestö (WAS) on julkaissut asiakirjan *Sexual health for the Millenium - Seksuaaliterveyttä uudelle vuosituhannelle*, (2008) joka käsittelee sitä, että hyvä seksuaaliterveys voidaan saavuttaa vain, jos kaikilla nuorilla on mahdollisuus seksuaalikasvatukseen, seksuaaliterveyden tietoon sekä seksuaaliterveyspalveluihin. (THL 2010, 21)

Seksuaaliterveyden maailmanjärjestö pitää seksuaalioikeuksia täysin erottamattomana osana ihmisoikeuksia (THL 2010, 17) Väestöliitto on muokannut IPPF:n luomasta seksuaali- ja lisääntymisterveyden peruskirjasta suomalaisille nuorille heidän omat seksuaalioikeutensa, joista tässä muutamia tämän opinnäytetyön aihetta koskevia kohtia:

Kaikilla maailman nuorilla on sukupuolesta, ihonväristä, seksuaalisesta suuntauksesta tai terveydentilasta riippumatta seksuaalisina olentoina seuraavat oikeudet:

1. *Oikeus elämään, oikeus olla oma itsensä, tehdä itsenäisiä päätöksiä, ilmaista mielipiteensä.*
2. *Nuorella on oikeus nauttia omasta kehostaan ja seksuaalisuudestaan.*
3. *Nuorilla ja lapsilla on oltava vapaus uskonnollisten tekstien, uskomusten, aatteiden ja perinteiden rajoittavista tulkinnoista tai omaan kehoon puuttavista loukkauksista seksuaalisissa asioissa. Heillä on myös oikeus noudattaa uskontoaan omalla tavallaan.*
4. *Kukaan ei saa kiusata, syrjiä tai loukata nuorta hänen sukupuolensa, seksuaalisten erityispiirteidensä, kehittyneisyytensä tai kehittymättömyytensä vuoksi.*
5. *Nuorta ei saa haukkua hänen seksuaalisuuttaan loukkaavasti (esim. huoraksi tai homoksi) eikä ahdistella seksuaalisesti.*
6. *Nuorella on aina oikeus sanoa mielipiteensä kun hänen seksuaalisuuteensa liittyvistä asioista keskustellaan tai niistä päätetään.*

7. *Jokaisella nuorella tulee olla oikeus seksuaaliseen suuntautumisensa mukaiseen tyydyttävään seksuaalisuuteen ja sukupuolielämään, kunhan ei vahingoita eikä alista ketään toista.*
8. *Jokaisen täytyy saada rauhassa päättää itse haluaako olla seksuaalisesti aktiivinen vai ei.*
9. *Nuorella on oikeus osoittaa seksuaalista halukkuutta ja oikeus peräytyä ja kieltäytyä missä tahansa seksuaalisen tapahtuman vaiheessa.*
10. *Oikeus tietoon seksuaalisuudesta, ehkäisymenetelmistä, sukupuolitaudeista ja HIV:stä, ja omista oikeuksistaan. (Väestöliiton www-sivut 2012)*

4 AIHEESEEN LIITTYVIÄ AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA

Rose ja Friedman (2012) tutkivat englanniksi kirjoitettua terveystasvatusta koskevaa kirjallisuutta, joka oli tarkoitettu juuri homo-, lesbo-, bi-seksuaaleiksi itsensä luokitteleville nuorille. Tutkimus tehtiin Etelä-Carolinan yliopistossa. Tutkimuksen tulokset kertoivat siitä, että seksuaaliseen vähemmistöön kuuluville nuorille ei juuri ollut terveystasvatusta koskevaa kirjallisuutta. Tämä vaikeutti opettajien ja muiden aiheesta luennoivien työtä ja näin ollen myös vähensi sitä informaation määrää, jota nämä vähemmistöön kuuluvat nuoret tarvitsivat ja joka heille kuului.

Lehtonen (2003) tutki seksuaalisuutta ja sukupuolisuutta nyky-Suomessa. Tutkimuksessa selvisi, että sukupuoleen ja seksuaalisuuteen liittyvää käyttäytymistä kontrolloitiin sekä opettajien että varsinkin opiskelijoiden toimesta. Osa nuorista joutui muita epäoikeudenmukaisempaan ja turvattomampaan asemaan ja osa vältti nuorten välistä läheisyyttä ja sukupuolirajoja rikkovia valintoja heteronormatiivisten käytäntöjen takia.

Kolari (2007) teki Pro Gradu tutkimuksen, joka osoitti, että nuoret toivoivat toiminnallisempaa opetusta seksuaalikasvatuksen opetukseen. Tutkimuksen mukaan nuoret tarvitsivat myös enemmän tietoa siitä, että terveydenhoitajan kanssa voi keskustella seksuaalisuuteen ja seksuaaliterveyteen liittyvistä asioista.

Meyer (2003) käsitteli homoseksuaalisten nuorten mielenterveyttä artikkelissaan ja totesi, että homo-, lesbo- ja bi-seksuaalisilla nuorilla on suurempi kynnys saada mielenterveysongelma, joka usein voi johtua sosiaalisesta paineesta ja sen aiheuttamasta stressistä.

Liinamon väistökirjassa (2005) tutkimuksen tuloksena oli se, että pitkäjänteinen työ seksuaalikasvatuksen osalta parantaa koulujen terveyskasvatuksen painotuksia, jolloin myös seksuaalikasvatukselle tulee suurempi osa tuntimääristä. Tuloksena oli myös se, että juuri niillä nuorilla, joilla tiedon tarve olisi suurin, on heikoimmat tiedot seksuaaliterveydestä.

Kontulan ja Meriläisen (2007) tutkimus koulun seksuaalikasvatuksesta osoitti, että seksuaalikasvatusta antavista opettajista $\frac{3}{4}$ oli naisia ja opettajat kaipaivat myös lisätietoa ja materiaalia seksuaalisuudesta, jota voisi käyttää hyödyksi opetuksessa.

5 YHTEISTYÖTAHO JA KOHDEJOUKKO

Tämän opinnäytetyön kohdejoukkona ovat kahdeksannella vuosiluokalla olevat 14-15 -vuotiaat nuoret Porin suomalaisesta yhteislyseosta. Heitä on syksyllä 2012 noin 78.

Porin suomalainen yhteislyseo on perustettu vuonna 1926. Porin suomalainen yhteislyseo on kunnallinen peruskoulu, jossa oppilaita on noin 330 ja opettajia noin 30. Oppilaiden ikäjakauma on 12 - 16 vuotta. Koulu painottaa opetuksessaan taitoja, toimintaa ja taiteita. Koulussa toimii musiikki- ja kuvataideluokat ja vuonna 2006 alkanut englanninkielinen opetus. Koulun pääperiaatteena on kasvattamaan itsenäisiä, aktiivisia ja yhteistyökykyisiä kansalaisia. (Cedunet:n www-sivut 2012)

Murrosikä eli puberteettia läpikäyvät nuoret ovat iältään 14- 15 -vuotiaita. Tämä kohdejoukko on valittu tähän tutkimukseen sen vuoksi, että tässä ikävaiheessa nuorille alkaa selvitä heidän oma seksuaalinen minäkuvansa ja oma seksuaalinen suuntautumisenensa ja oman kehon muutokset voivat hämmäntää (THL 2010, 28) Olisi tärke-

ää, että nuoret saisivat tässä iässä parhaan mahdollisen tiedon siitä, mikä on niin sanotusti normaalia kehitystä, koska nuoret ovat helposti epävarmoja kehityksensä vauhdista. (THL 2010, 28)

6 TUTKIMUKSEN EMPIIRISEN OSUUDEN SUORITTAMINEN

6.1 Tutkimusmenetelmä

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivista kyselylomaketta. Kvantitatiivisessa tutkimusmenetelmässä tavoitteena on tuottaa perusteltua, luotettavaa ja yleistettävää tietoa selvästi rajatusta aineistosta. Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät soveltuvat niiden aihealueiden tutkimiseen, joista on jo olemassa jonkin verran tutkittua tietoa. Kvantitatiivisen tutkimuksen vastausten perusteella syntyy lukuarvoja sisältävä aineisto, joka perustuu mittaamiseen ja helpottaa tulosten arviointia. (Rosqvist 2003, 106) Tutkimuksen vastauksen analysoitiin tilastollisin menetelmin käyttäen SPSS -tilastointiohjelmaa. Tämän opinnäytetyön tulokset havainnollistettiin käyttäen diagrammeja ja prosentuaalisia osuuksia.

Kahdeksannen luokan opiskelijat muodostavat empiirisen tutkimuksen perusjoukon eli populaation. Kuten tässäkin tutkimuksessa, konkreettisisissa populaatioyksiköissä tarkastellaan tilastoyksiköiden, eli oppilaiden, tiettyjä ominaisuuksia. Ominaisuus voi olla esimerkiksi sukupuolijakauma (Puhakka 2005). Kun tilastoyksiköstä mitataan tarkastelun alla oleva ominaisuus, saadaan muuttujan arvo. Yhden tilastollisen muuttujan arvoista muodostuu muuttujien jakauma. Monien muuttujien arvoista saadaan lukumääriä eli frekvenssejä. Kaikki tilastoyksiköt yhdessä muodostavat havainnon ja havainnot yhdessä havaintoaineiston eli datan. (Grönroos 2004, 2-4) Nykyisen tilastotieteen juuret ovat 1600-luvun Englannissa. Suomenkielen sana *tilasto* on peräisin 1800-luvulta ja tarkoittaa lukujen esitystä jossain tietyssä järjestyksessä, yleensä taulukkomuodossa. Tilasto kuvaa aina jonkin ilmiön joitakin piirteitä. (Grönroos, 2004, 2) Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus vastaa kysymyksiin kuten ”mikä?”, ”missä?”, ”paljonko?” tai ”kuinka usein?” (Puhakka 2005)

6.2 Kyselylomakkeen laadinta ja aineiston keruu

Kohdejoukkona tässä tutkimuksessa olivat Porin suomalaisen yhteislyseon koulun kahdeksannen luokan oppilaat (N=78). Kahdeksannen luokan opiskelijoille annettiin opinnäytetyötä varten tuotettu kyselylomake, johon he vastasivat anonymisti ja ne jäivät vain tutkimuksen tekijälle. Lopulta kyselyyn vastasi 51 oppilasta, joten todelliseksi vastausprosentiksi muodostui 65%. Tässä tutkimuksessa käytössä oli strukturoitu eli yhdenmukainen kyselylomake, jossa tutkimuskysymykset oli aseteltu väitämämuotoon. Vastausvaihtoehtoja oli neljä kappaletta; täysin samaa mieltä, osittain samaa mieltä, osittain eri mieltä, täysin eri mieltä.

Kysely voi olla sopiva tutkimus tapa silloin, jos tutkimusasetelma on tarkasti määriteltä, esimerkiksi hypoteesien avulla tai jos tutkija voi etukäteen päättää tutkimuksen kyselylomakkeen kaikki kysymykset. Ennalta määritellyistä kysymyksistä voidaan helposti saada kvantitatiivisia yhteenvetoja, joita voidaan analysoida tilastollisesti. (Routio 2007)

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

7.1 Taustatiedot

Tutkimukseen osallistui Porin suomalaisen yhteislyseon koulun kahdeksannen luokan oppilaista 51. Kaiken kaikkiaan oppilaita tällä vuosikurssilla on 78, jolloin vastausprosentiksi muodostuu 65%. Taustatietona tutkimuksessa pyydettiin ainoastaan vastaajan sukupuoli. Vastanneiden tyttöjen osuus oli 29 (57%) ja vastanneiden poikien osuus 22 (43%). (Taulukko 1.)

Sukupuoli

	Osuus	Prosenttia
Tyttö	29	56,9
Poika	22	43,1
Yhteensä	51	100,0

Taulukko 1. Sukupuolijakauma.

7.2 Homoseksuaalisuus

7.2.1 Normaalius

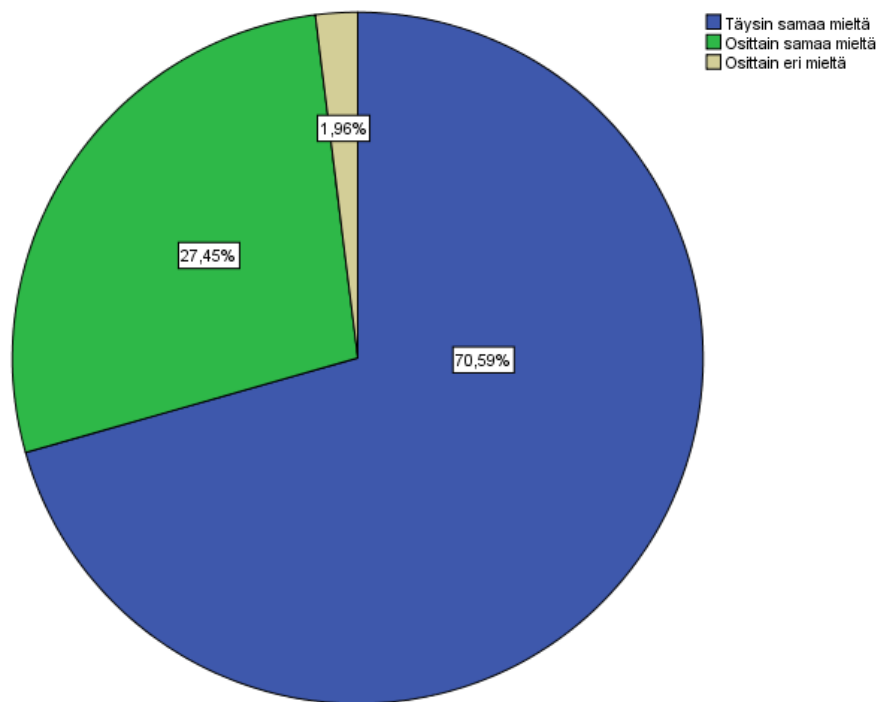
Homoseksuaalisuutta koskevat kysymykset aseteltiin väittämämuotoon ja vastausvaihtoehtoja oli neljä: täysin samaa mieltä, osittain samaa mieltä, osittain eri mieltä, täysin eri mieltä. Toisessa kysymyksessä käsiteltiin sitä, kuinka normaalina vastanneet nuoret pitävät homoseksuaalisuutta. Vastanneista tytöistä enemmistö oli sitä mieltä, että homoseksuaalisuus on normaalia (N=11) tai ainakin osittain normaalia (N=11). Pojilla vastaava kysymys tuotti tulokseksi sen, että yhtä suuren osan mielestä homoseksuaalisuus oli joko täysin normaalia (N=6) tai ei juurikaan normaalia (N=6). Kuitenkin yhteisvertailussa prosentuaalinen osuus kaikkien vastanneiden kesken osoitti, että 33 (65%) mielestä homoseksuaalisuus oli normaalia (Taulukko 2).

	Homoseksuaalisuus on normaalia				Yhteensä
	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	
Sukupuoli Tyttö	11	11	4	3	29
Poika	6	5	6	5	22
Yhteensä	17	16	10	8	51

Taulukko 2. Homoseksuaalisuus ja normaalius.

7.2.2 Homoseksuaalisuus ilmiönä

Kolmannessa kysymyksessä käsiteltiin sitä, mitä homoseksuaalisuus on. Vastanneista 27 (71%) oli siitä täysin samaa mieltä siitä, että homoseksuaalisuus on sitä, että ihastuu/rakastuu samaa sukupuolta olevaan ihmiseen. Osittain samaa mieltä vastaajista oli 11 (28%). Ainoastaan 1 (2%) vastaaja oli osittain eri mieltä. (Kuvio 1.)

Kuvio 1. Rakkaus samaan sukupuoleen.

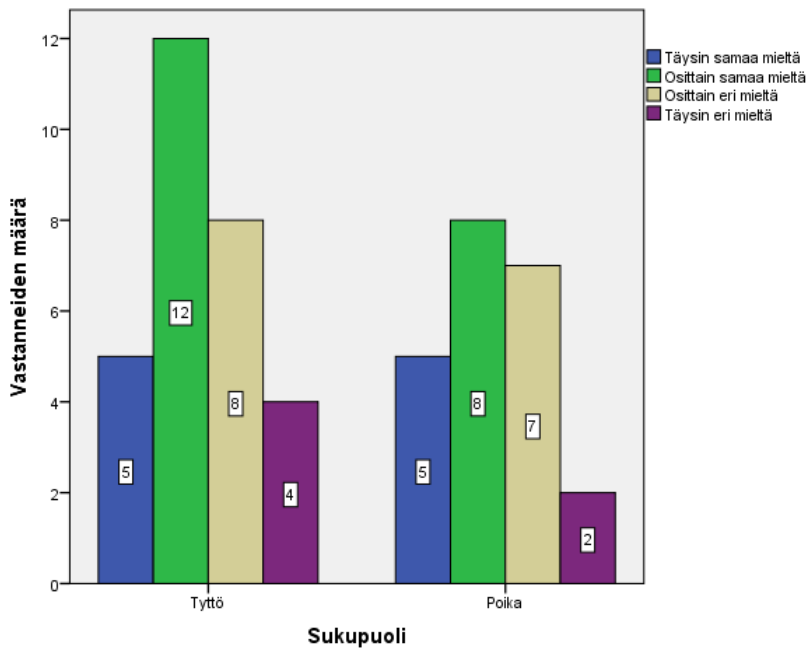
7.2.3 Homoseksuaalisuuden ilmeneminen

Neljännessä tutkimuskysymyksessä selvitettiin, voiko homoseksuaalisuuden vastanneiden mielestä tunnistaa henkilön ulkonäöstä. Kaikista vastaajista 30 (59%) oli sitä mieltä, että ulkonäkö kertoo ihmisen seksuaalisen suuntautumisen joko täysin tai osittain. Tarkemmassa tutkiskelussa tulee kuitenkin selville, että työistä 12 ja pojista 8 oli sitä mieltä, että homoseksuaalin ihmisen voi tunnistaa ulkonäöstä. (Taulukko 3.)

	Osuus	Prosenttia
Täysin samaa mieltä	10	19,6
Osittain samaa mieltä	20	39,2

Osittain eri mieltä	15	29,4
Täysin eri mieltä	6	11,8
Total	51	100,0

Taulukko 3. Homoseksuaalisuuden voi tunnistaa ihmisen ulkonäöstä.

Kuvio2. Homoseksuaalisuuden voi tunnistaa ihmisen ulkonäöstä sukupuolijakauman mukaan.

7.2.4 Homoseksuaalisuus tarttuu

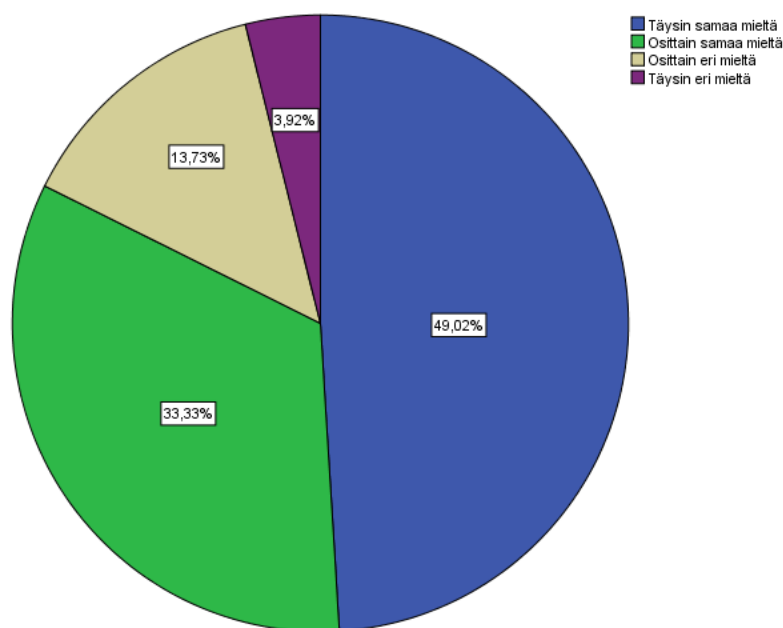
Kuudes kysymys käsitteli myyttiä siitä, että homoseksuaalisuus voi tarttua. Vastaajista 39 (77%) oli sitä mieltä, ettei homous missään tapauksissa tartu. Kuitenkin 12 vastaajaa (24%) oli osittain eri mieltä asiasta. (Taulukko 5.)

	Osuus	Prosenttia
Täysin samaa mieltä	1	2,0
Osittain samaa mieltä	1	2,0
Osittain eri mieltä	10	19,6
Täysin eri mieltä	39	76,5
Total	51	100,0

Taulukko 5. Homoseksuaalisuus voi tarttua.

7.2.5 Homoseksuaalisuus on oma valinta

Kuudennessa kysymyksessä käsiteltiin ihmisen oman valinnan osuutta homoseksuaalisuuteen. Vastanneista 28 (79%) arvioi homoseksuaalisuuden olevan täysin tai ainakin osittain ihmisen oma valinta. Ainoastaan 2 vastaajaa (4%) arveli homoseksuaalisuuden olevan osa ihmistä ilman valinnan vapauden mahdollisuutta. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Homoseksuaalisuus on oma valinta.

7.2.6 Homoseksuaalisuus on rikos Suomessa

Seitsemännessä kysymyksessä käsiteltiin Suomen lainsäädäntöä ja sitä, kuuluuko homoseksuaalisuus rikoslain piiriin. Vastaajista 42 (82%) oli täysin tai osittain sitä mieltä, ettei homoseksuaalisuus enää ole rikokseksi luokiteltavaa toimintaa. (Taulukko 6.) Kuitenkin 9 (18%) vastaajista oli edelleen sitä mieltä, että homoseksuaalisuus on Suomessa rikos.

	Osuus	Prosenttia
Täysin samaa mieltä	7	13,7

Osittain samaa mieltä	2	3,9
Osittain eri mieltä	7	13,7
Täysin eri mieltä	35	68,6
Yhteensä	51	100,0

Taulukko 6. Homoseksuaalisuus on rikos Suomessa.

7.2.7 Homoseksuaalisuus on sairaus

Kahdeksas kysymys käsitteli homoseksuaalisuuden sairausluokitusta. Täysin tai osittain eri mieltä asiasta oli 37 vastaajaa (73%). Kuitenkin edelleen vastaajista 14 (28%) oli osin tai täysin samaa mieltä siitä, että homoseksuaalisuus on sairaus. (Taulukko 7.)

	Osuus	Percent
Täysin samaa mieltä	8	15,7
Osittain samaa mieltä	6	11,8
Osittain eri mieltä	9	17,6
Täysin eri mieltä	28	54,9
Total	51	100,0

Taulukko 7. Homoseksuaalisuus on sairaus.

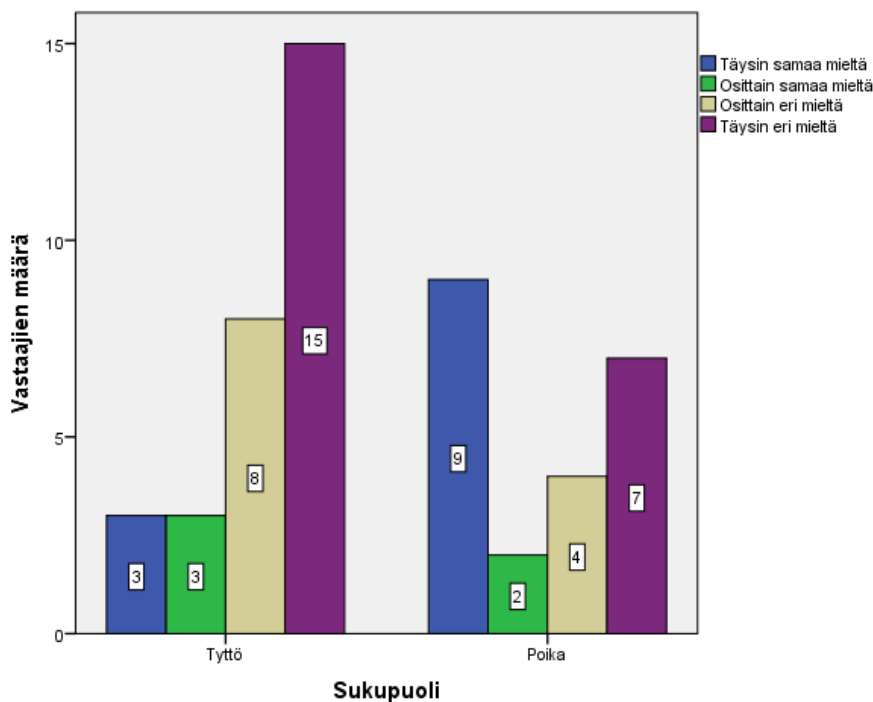
7.2.8 Homoseksuaalisuus on pelottavaa

Yhdeksäs kysymys käsitteli sitä, onko homoseksuaalisuus vastaajien mielestä pelottavaa. Kaikista vastaajista 37 (73%) oli sitä mieltä, että homoseksuaalisuus ei ole lainkaan tai juuri lainkaan pelottavaa. (Taulukko 8.) Kuitenkin, kun tarkastelee tarkemmin vastauksia sukupuolijakaumalla, selviää, että pojat kokevat homoseksuaalisuuden joko täysin tai ainakin osittain huomattavasti pelottavammaksi (N=11) kuin tytöt (N=6). (Kuvio 4.)

	Osuus	Percent
Täysin samaa mieltä	8	15,7
Osittain samaa mieltä	6	11,8
Osittain eri mieltä	9	17,6

Täysin eri mieltä	28	54,9
Total	51	100,0

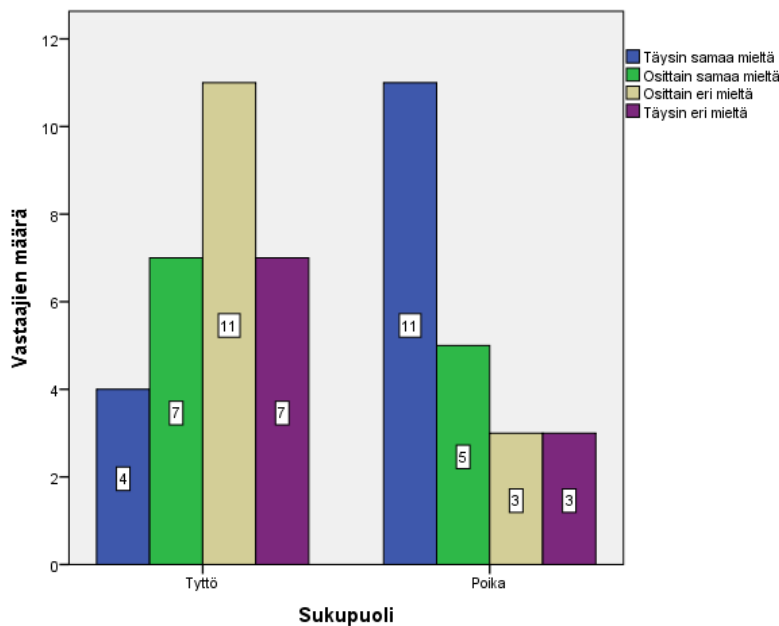
Taulukko 8. Homoseksuaalisuus ja pelottavuus.

Kuvio4. Homoseksuaalisuuden pelottavuus sukupuolijakauman mukaan.

7.2.9 Erilainen rakkaus

Seuraavassa, 10. kysymyksessä selvitettiin, onko homoseksuaalin ihastuminen/rakastuminen vastaajien mielestä erilaista kuin heteroseksuaalin. Tämä kysymys jakoi vastaajat selvästi kahteen ryhmään. Vastaajista 27 (53%) oli sitä mieltä, että homoseksuaalien rakastuminen/ihastuminen on täysin tai osittain samanlaista kuin heteroseksuaalien ja 24 (47%) oli eri mieltä. Sukupuolijakaumaa tutkiessa selvisi, että siinä missä tytöt (N=17) ovat sitä mieltä, ettei homoseksuaalien rakastuminen/ihastuminen eroa heteroista, pojat (N=16) olivat täysin tai osittain sitä mieltä, että tämä tunne ehdottomasti eroaa heteroista. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Rakkauden erot sukupuoliyhteistyön mukaan.

7.2.10 Homoseksuaalien ihmissuhteet perustuvat seksiin

Yhdestoista kysymys käsitteli sitä, kuinka vahvasti vastaajat uskoivat homoseksuaalien ihmissuhteiden perustuvan seksiin. Vastaajista 38 (75%) oli sitä mieltä, etteivät homoseksuaalien ihmissuhteet lainkaan tai ainakaan kokonaan perustu seksiin. Vain 13 (25%) oli eri mieltä. (Taulukko 9.)

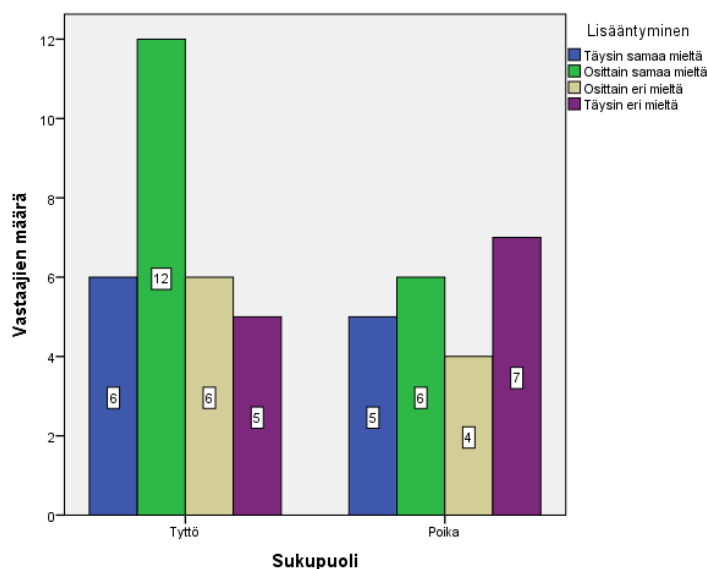
	Osuus	Prosenttia
Täysin samaa mieltä	3	5,9
Osittain samaa mieltä	10	19,6
Osittain eri mieltä	19	37,3
Täysin eri mieltä	19	37,3
Total	51	100,0

Taulukko 9. Homoseksuaalien ihmissuhteet perustuvat seksiin.

7.2.11 Homoseksuaalisuuden hyväksyminen

Kahdennessatoista kysymyksessä tutkittiin sitä, johtaako vastaajien mielestä homoseksuaalisuuden hyväksyminen homoseksuaalisuuden lisääntymiseen. Vastaajista 29 (59%) oli sitä mieltä, että jos homoseksuaalisuus hyväksytään, tulee homoseksuaali-

suus täysin tai ainakin osittain lisääntymään. Kun selvitettiin lähemmin sukupuolijakauman vastauksia, tytöt (N=18) olivat täysin tai osittain sitä mieltä, että homoseksuaalisuuden hyväksyminen tulee johtamaan homouden lisääntymiseen, kun taas vastaava luku poikien kohdalla oli vain 11 (N=11). (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Homoseksuaalisuuden hyväksyminen vs homouden lisääntyminen sukupuolijakauman mukaan.

7.2.12 Homoseksuaalisuuden kohtaaminen

Seuraavassa kysymyksessä nuorilta kysyttiin, ovatko he omassa elämässään kohdanneet homoseksuaaleja. Vastanneista 45 (88%) vastaajaa oli kohdannut homoseksuaaleja. Vastaajista 6 (12%) ei ollut, tai ei ainakaan ollut varma asiasta. Vastausten sukupuolijakaumaa tarkasteltaessa selvisi, että vastaajista he, jotka eivät olleet varmoja kohtaamisesta tai eivät ole kohdanneet homoseksuaaleja olivat poikia. (Taulukko 10.)

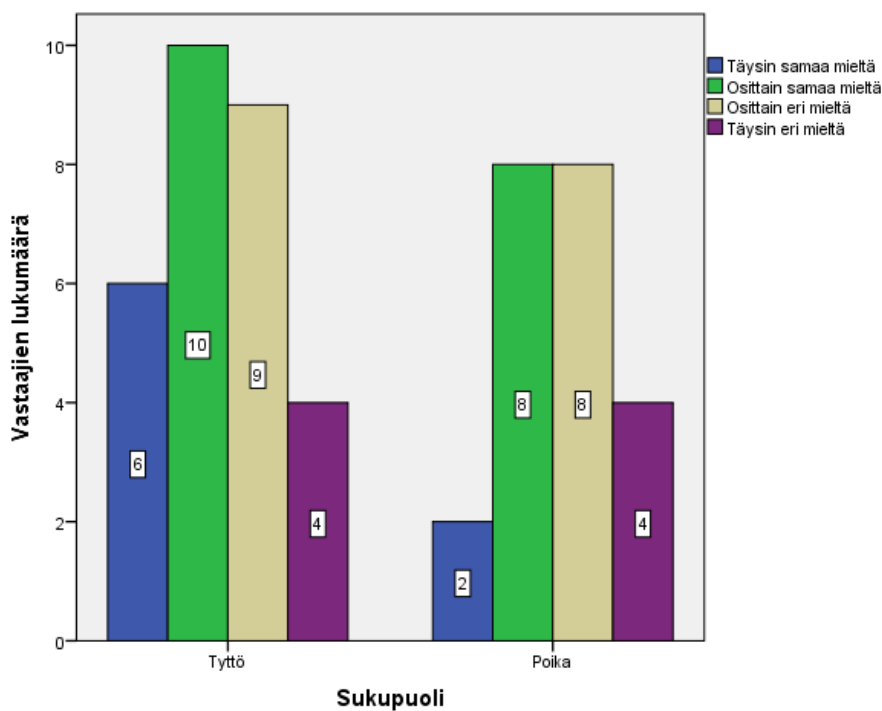
		Olen kohdannut elämässäsi homoseksuaaleja		Yhteensä
		Kyllä	Ei	
Sukupuoli	Tyttö	29	0	29
	Poika	16	6	22

Yhteensä	45	6	51
----------	----	---	----

Taulukko 10. Olen kohdannut elämässäni homoseksuaaleja.

7.2.13 Homoseksuaalisuudesta on helppo puhua

Väittämä 14 käsitteli sitä, kuinka helppoa vastaajien mielestä homoseksuaalisuudesta puhuminen on. Vastaajista 26 (51%) oli sitä mieltä, että homoseksuaalisuudesta on helppoa tai osittain helppoa puhua. Osittain tai täysin eri mieltä oli 25 (49%) vastaajista. Sukupuolijakauma tässä tutkimuskysymyksessä osoittaa, että tyttöjen (N=16) on helpompi puhua homoseksuaalisuudesta kuin poikien (N=10). (Kuvio 7.)

Kuvio 7. Homoseksuaalisuudesta on helppo puhua sukupuolijakauman mukaan.

7.3 Homoseksuaalisuus kouluopetuksessa

7.3.1 Homoseksuaalisuuden esilleotto

Kaksi viimeisintä kysymystä tutkimuksessa käsitteli homoseksuaalisuuden huomiointia kouluopetuksessa. Kysymyksessä 15 tutkittiin sitä, mitä mieltä vastaajat oli-

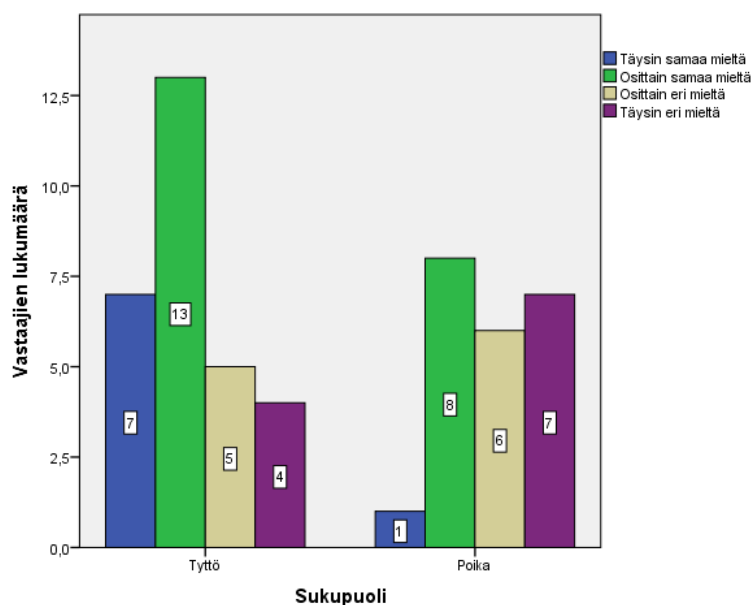
vat, onko homoseksuaalisuudesta heidän mielestään keskusteltu koulussa. Vastaajista 30 (55%) oli täysin tai osittain sitä mieltä, että homoseksuaalisuudesta oli keskusteltu koulussa. Vastaajista 23 (45%) taas oli osittain tai täysin eri mieltä. (Taulukko 11.)

	Osuus	Prosenttia
Täysin samaa mieltä	7	13,7
Osittain samaa mieltä	21	41,2
Osittain eri mieltä	15	29,4
Täysin eri mieltä	8	15,7
Yhteensä	51	100,0

Taulukko 11. Homoseksuaalisuus ja kouluopetus

7.3.2 Keskustelua kouluun

Viimeisessä kysymyksessä tahdottiin tietää, tahtoisivatko vastaajat, että koulussa käsiteltäisiin enemmän ihmisten seksuaalisia suuntautumisia. Vastaajista 29 (57%) koki täysin tai osittain, että seksuaalisia suuntautumisia tulisi käsitellä koulussa enemmän. Osittain tai täysin eri mieltä asiasta oli 22 (43%). Vastaajien sukupuolijakaumaa tutkittaessa selviää, että tytöistä 20 oli täysin tai osittain sitä mieltä, että opetusta asiasta tarvittaisiin lisää. Pojista samainen luku oli 9. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Seksuaalinen suuntautuminen ja kouluopetus sukupuolijakauman mukaan.

8 POHDINTA

8.1 Tutkimuksen luotettavuus

Luotettavuudella tarkoitetaan tutkimustulosten ja tutkittavan todellisuuden mahdollisimman hyvää vastaavuutta. Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan tutkimuksen sisäisen ja ulkoisen validiteetin sekä reliabiliteetin mukaisesti. Kvantitatiiviseen tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa arvioidaan myös tutkimuksen ulkoista validiteettia eli tulosten yleistettävyyttä. Ulkoinen validiteetti kuvaa sitä, voiko tutkimuksen tuloksia soveltaa suurempaan perusjoukkoon. (Rosqvist 2003, 106) Validiteetilla tarkoitetaan tutkimusmenetelmän kykyä selvittää sitä, mitä sillä on tarkoitus selvittää. Jos mittaustulokset osoittavat, että saatu tieto vastaa vallalla olevaa teoriaa tai pystyy sitä tarkentamaan ja parantamaan, silloin tulos on validi. (Hiltunen 2009, 3) Tässä opinnäytetyössä käytetty mittari mittasi juuri niitä asioita, joita tutkimukselta tahdottiin, yläkouluikäisten ajatuksia ja käsityksiä homoseksuaalisuudesta ja sen opetuksesta, ja näin ollen tutkimukselle asetetut tavoitteet täyttyivät. Mittarien luotettavuuteen ja toimivuuteen tässä työssä vaikutti myös se, että kyselylomake hyväksytettiin ja arvioitettiin ennen käyttöä opiskelijaryhmällä.

Toinen tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttava tekijä on reliabiliteetti eli luotettavuus. Reliabiliteetilla eli mittarin tai menetelmän luotettavuudella viitataan perinteisesti käytetyn tutkimusmenetelmän kykyyn antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia, toisin sanoen käsitteellä tarkoitetaan tutkimusmenetelmän ja käytettyjen mittareiden kykyä saavuttaa tarkoitettuja tuloksia. (Lukkaroinen 2002, 56) Tutkimuksen reliabiliteetti on hyvä, kun tulokset eivät ole sattuman aiheuttamia. Jos tutkimus uusittaisiin, pitäisi samoissa olosuhteissa saada samat tulokset (Hiltunen 2009, 11) Tässä opinnäytetyössä käytetyn mittarin reliabiliteetti on hyvä, sillä jos tutkimus suoritettaisiin uudelleen täysin samalle kohderyhmälle, tulokset olisivat samanlaiset.

Tämän tutkimuksen luotettavuuteen mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä voivat olla ensinnäkin se, että tutkija on ensimmäistä kertaa tekemässä tämänlaajuisia työtä. Mahdollisia muita tekijöitä ovat tutkittavan aiheen, homoseksuaalisuuden aiheuttama häpeä ja leimautuminen, joka voi aiheutua ryhmätilanteessa. Vastaaminen ryhmäti-

lanteessa on voinut vaikuttaa kyselyn tuloksiin, koska välttämättä kaikki vastaajat eivät ole halunneet vastata haluamallaan tavalla juuri leimautumisen pelossa.

Yhtenä mahdollisena luotettavuuteen vaikuttavana tekijänä voi olla liian suppea ohjeistus kyselylomakkeessa. Kun kyselylomakkeessa vastaajilta pyydettiin vastauksia koskien homoseksuaalisuutta, ei voida olla varmoja siitä, kuinka nuoret vastaajat ovat ymmärtäneet ja määrittäneet käsitteen *homoseksuaalisuus* tai *homoseksuaali*. Voi olla mahdollista, että huonon ohjeistuksen vuoksi osa nuorista on saattanut vastata kyselyyn ajatellen ainoastaan homoseksuaalisia miehiä. Jos kysely toteutettaisiin nyt uudelleen, lomakkeeseen lisättäisiin maininta siitä, että tässä kyselyssä homoseksuaalisuudella tarkoitetaan homo-, lesbo- ja bi-seksuaaleja.

8.2 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimusetiikka edellyttää, että tutkija huomioi toiminnassaan tutkimuksen kohteena olevat henkilöt sekä heidän omaisensa. Tutkimusotteen eettiset vaatimukset edellyttävät tutkijalta eettistä vastuullisuutta. Eettinen vastuullisuus tarkoittaa sitä, että tutkimusaineiston hankinta ja tutkimuksen kaikki vaiheet on toteutettu rehellisesti ja tarkasti. Tutkijan on tuotava ilmi tutkimusaiheitaan koskevat valinnat ja niiden perustelut. (Syrjälä 2005) Eettisyyden näkökulmasta on tärkeää myös se, että jokainen vastaa itsenäisesti ja materiaali tulee ainoastaan tutkijan käyttöön. Myös vastaajien anonymisuus on tärkeää tutkimuksen eettisyyttä mietittäessä.

Tähän tutkimukseen pyydettiin erillinen lupa koulutoimenjohtajalta (LIITE 3), koska vastaajat olivat koululaisia. Eettisistä syistä lupa vastaamiseen pyydettiin myös koululaisten vanhemmilta (LIITE 4), koska heidän lapsensa ovat alaikäisiä ja tutkimuksen aihe voi olla ristiriidassa joidenkin perheiden vakaumusten kanssa. Sekä vanhemmille, että tutkimukseen osallistuneille nuorille kerrottiin saatekirjeellä tutkimuksen luonne, tarkoitus ja tieto siitä mihin tuotettua tietoa käytettäisiin sekä tiedot tutkimuksen tekijästä. Tietenkin tutkimukseen vastaaminen oli luvan saamisenkin jälkeen täysin vapaaehtoista. Tämän tutkimuksen tulokset on esitetty totuudenmukaisesti mitään muuttelematta ja ne vastaavat ennalta asetettuja tavoitteita.

8.3 Tutkimustulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Porin suomalaisen yhteislyseon koulun kahdeksaluokkalaisten nuorten ajatuksia ja käsityksiä homoseksuaalisuudesta. Tarkoituksena on selvittää kyselyn avulla, pitääkö koulujen seksuaalikasvatusta jollain tavalla sisällöllisesti kehittää.

Kyselyyn vastanneista koululaisista 29 (57%) oli tyttöjä ja 22 (43%) poikia. Kaiken kaikkiaan kyselylomakkeita jaettiin 78 kappaletta. Lopulta vastaajia kyselyyn oli 51, jolloin vastausprosentiksi muodostui 65%. Siitä, kuinka moni oppilas jätti vastaamatta omasta tahdostaan tai vanhempien kiellon vuoksi, ei ole tarkkaa tietoa. Kun opinnäytetyö oli raportoitu, selvisi, että yksi neljästä kohderyhmäluokasta oli englanninkielinen. Nämä poisjääneet vastaajat ovat voineet vaikuttaa vastausprosenttiin.

Tarkasteltaessa homoseksuaalisuutta yleisesti käsitteleviä kysymyksiä 2-12, voidaan todeta, että nuoret suhtautuvat homoseksuaalisuuteen positiivisesti. Täysin tai osittain normaaliksi homoseksuaalisuuden luokitteli 33 (65%) vastanneista. Nuoret siis kokevat homoseksuaalisuuden normaaliksi ilmiöksi nykypäivän yhteiskunnassa.

Yleistietoa homoseksuaalisuudesta löytyi myös, sillä suurin osa vastaajista tiesi, että homoseksuaalisuudella ei enää ole sairausluokitusta (73%) eikä se enää ole rikos Suomen laissa (82%). Suomessa homoseksuaalisuus ja homoseksuaaliset teot olivat tuomittavia rikoksia vuoteen 1971 asti ja homoseksuaalisuus on poistettu Suomessa sairausluokituksesta vuonna 1981.

Mielenkiintoinen huomio oli se, että 80% vastanneista oli sitä mieltä, että homoseksuaalisuus on ihmisen oma, tietoinen valinta. Kuitenkin teoriatiето osoittaa, että yksilö ei ole kykenevä valitsemaan seksuaalisuuttaan tai seksuaalista suuntautumistaan. Yksilön tietoisuus monilla eri tavoin koetusta sukupuolesta ja seksuaalisesta suuntautumisesta antaa mahdollisuuden tunnistaa jo varhain itselle vieraat ja erilaiset tunteet. Omien ominaisuuksien tunnistaminen harjaannuttaa ja kehittää ihmisenä. (Vilka 2010)

Pelottavana homoseksuaalisuuden koki 29% vastaajista. Kuitenkin pojat kokivat asian pelottavampana kuin tytöt. Kysyttäessä siitä, johtaako homoseksuaalisuuden hyväksyminen homouden lisääntymiseen 60% oli sitä mieltä, että jos homoseksuaali-

suus hyväksytään, tulee homoseksuaalisuus täysin tai ainakin osittain lisääntymään. Tässä kysymyksessä taas tytöt olivat poikia enemmän samaa mieltä. Yhteiskunnassa lapset kasvavat opetuksesta huolimatta tietämättömyydessä seksuaalisesta erilaisuudesta. Tietämätön tai kapeasti tietävä lapsi kohtelee usein syrjivästi itselleen vierasta ja outoa. (Vilka 2010)

Homoseksuaalisuutta omassa elämässään olivat kyselyn mukaan kohdanneet 88% vastaajista. Vaikka nuoret ovat kohdanneet homoseksuaaleja, vain 51% oli sitä mieltä, että homoseksuaalisuudesta on helppoa tai osittain helppoa puhua. Koulussa homoseksuaalisuudesta oli kuullut puhuttavan 55% eli 30 vastaajaa. Vastaajista 45% taas oli osittain tai täysin eri mieltä. 57% vastaajista koki, että erilaisia seksuaalisia suuntautumisia käsitellä enemmän koulussa, osittain tai täysin eri mieltä asiasta oli 43%. Vastaajien sukupuolijakaumaa tutkittaessa selviää, että tytöistä 20 oli täysin tai osittain sitä mieltä, että opetusta asiasta tarvittaisiin lisää. Pojista samainen luku oli 9. Suurimman osan mielestä seksuaalisten suuntautumisien eroja tulisi käsitellä enemmän kouluopetuksessa. Jos asiaa käsiteltäisiin ja nuorille annettaisiin mahdollisuus keskustella asiasta opettajan kanssa, joka ymmärtää seksuaalisuuden ja sukupuolisuuden olemuksen, on selvillä omasta seksuaali- ja sukupuolimaailmastaan, kokemushistoriastaan, arvoistaan, niiden perustasta sekä siitä, millaiseen ihmiskuvaan hän itse on sitoutunut (Tuovinen, Ståhlström, Nissinen, Hentilä 2011, 260) tämän tutkimuksen tulokset voisivat olla erilaisia. Tällä hetkellä näyttää siltä, että homoseksuaalisuus on edelleen aihe, josta ei tiedetä tarpeeksi, jotta se voitaisiin täysin hyväksyä. Tuovisen (2011) artikkeli Opettaja – lehdessä osoittaa, että seksuaalinen ja sukupuolinen vähemmistösuuntautuminen on edelleen tabu. (Tuovinen ym. 2011, 261)

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen sukupuoli- ja seksuaalikasvatus edellyttää sitä, että nuorten mielipide asiasta otetaan huomioon. Heille tulee myös esittää asia niin moninaisesti kuin ne maailmassa ovat. Hetero-oletamus itsestäänselvyytenä ei kannata kauas, jos tavoitteena on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen sukupuoli- ja seksuaalikasvatus. (Vilka 2010)

Mahdollisena jatkotutkimusaiheena voisi olla esimerkiksi selvittää, millaisia käsityksiä opettajilla on seksuaalivähemmistöistä kouluyhteisössä. Toinen mahdollinen aihe voisi olla opettajien ajatukset nykypäivän seksuaalikasvatuksesta ja sen tärkeydestä nuorille.

LÄHTEET

- Aalberg, V & Siimes M.A. 2007. Lapsesta aikuiseksi: nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Helsinki: Gummerus Kirjapaino
- Aldrich, R. 2006. Homojen ja lesbojen historia. Teoksessa Aldrich, R. (toim.) Rakkaus samaan sukupuoleen. Homoseksuaalisuuden historia. Kiina: C&C Offset Printing Co, 1-29.
- Anttila, P. 2006. Tutkiva toiminta ja teos, ilmaisu, tekeminen. Hamina: Akatiimi
- Asp, I. 2007. Homoseksuaalisuuden historiaa Suomessa. Teoksessa: Mustola, K & Pakkanen, J. (toim.). Sateenkaari-Suomi. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiaa. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Cedunet www-sivut. Viitattu 16.5.2012. <http://www.cedunet.fi>
- FRA:n (European Union Agency for Fundamental Rights) www-sivut. Viitattu 7.5.2012. <http://fra.europa.eu/>
- Friedman, D & Rose, I. 2012. We need health information too: A systematic review of studies examining the health information seeking and communication practices of sexual minority youth. *Health Education Journal*. Viitattu 12.9.2012. <http://hej.sagepub.com/content/early/2012/05/14/0017896912446739.abstract>
- Grönroos, M. 2004. Johdatus tilastotieteeseen. Kuvailu, mallit ja päättely. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Hiltunen, L. 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. Luento Jyväskylän yliopiston Gradu-ryhmässä 18.2.2009.
- Hupperst. C. 2006. Homoseksuaalisuus Kreikassa ja Roomassa. Teoksessa Aldrich, R. (toim.) Rakkaus samaan sukupuoleen. Homoseksuaalisuuden historia. Kiina: C&C Offset Printing Co, 29-55.
- IPPF:n (International Planned Parenthood Foundation) www-sivut. Viitattu 19.5.2012. <http://www.ippf.org/>
- Kaltiala-Heino, R. 2010. Seksuaalisuus ja mielenterveys nuoruusiässä. Luento Nuorten seksuaaliterveys – yhteinen asia -työseminaarissa 2.12.2010.
- Kinnunen, P. 2011. Nuoruudesta kohti aikuisuutta. Varhaisaikuisen mielenterveys ja siihen yhteydessä olevat ennakoivat tekijät. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Terveystieteiden laitos.

Kolari, T. 2007. Nuorten kokemuksia terveydenhoitajan toteuttamasta seksuaalivalistuksesta Tampereen yliopistossa. Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopisto. Hoitotieteiden laitos.

Kontula, O & Meriläinen, H. 2007. Koulun seksuaalikasvatus 2000-luvun Suomessa. Helsinki: Väestötutkimuslaitos.

Laki rekisteröidystä parisuhteesta 9.11.2001/950 muutoksineen.

Lehtonen, J. 2003. Seksuaalisuus ja sukupuoli koulussa: näkökulmana heteronormatiivisuus ja ei-heteroseksuaalisten nuorten kertomukset. Pro-gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Sosiologian laitos.

Lehtonen, J. 2006. Seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuus koulun käytännöissä ja nuorten elämässä. Teoksessa Asikainen, E (toim.) Pysäytyskuvia. Sukupuoli ja seksuaalisuus nuorten elämässä ja koulun arjessa. Joensuun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta, 56-57. Viitattu 7.5.2012.

http://www.oph.fi/download/48984_pysaytyskuvia.pdf

Liinamo, A. 2005. Suomalaisnuorten seksuaalikasvatus ja seksuaaliterveystiedot oppilaan ja koulun näkökulmasta. Akateeminen väitöskirja. Jyväskylän yliopisto. Hoitotieteiden laitos.

Lukkatoinen, R. 2002. Vastuunjaon malli vanhusten kotona asumisen mahdollistamiseksi: yli 75-vuotiaiden kotihoidon asiakkaiden asumismuodot sekä palvelurakennemallien kustannukset ja toiminnallinen sisältö. Akateeminen väitöskirja. Oulun yliopisto.

Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut. Viitattu 30.4.2012. <http://www.mll.fi>

Meyer, I. 2003. Social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: Conceptual issues and research evidence. American Psychological Association Journal. Viitattu 12.9.2012. <http://psycnet.apa.org>

Puhakka, V. 2005. Tutkimusmenetelmät. Opetusdiat. Oulu. Tietojenkäsittelytieteiden laitos. Viitattu: 19.5.2012. <http://www.tol.oulu.fi>

Puuronen, V. 2006. Nuorisotutkimus. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Ranneliike ry:n www-sivut. Viitattu 30.4.2012. <http://ranneliike.net>

Rosqvist, E. 2003. Potilaiden kokemukset henkilökohtaisesta tilastaan ja sen säilymisestä sisätautien vuodeosastoilla. Akateeminen väitöskirja. Oulun yliopisto. Hoitotieteiden laitos.

Routio, P. 2007. Tuotetiede. Virtuaaliyliopisto. Viitattu 9.10.2012. <http://www2.uiah.fi>

Sappho.net:n www-sivut. Viitattu 30.4.2012. <http://www.sappho.net>

Seksuaalisuuden maailmanjärjestön (WAS) www-sivut. Viitattu 19.5.2012. <http://www.worldsexology.org/>

- Seksuaaliterveysjulistus. 2008. Viitattu 19.5.2012.
[http://www.worldsexology.org/sites/default/files/Millennium%20Declaration%20\(English\).pdf](http://www.worldsexology.org/sites/default/files/Millennium%20Declaration%20(English).pdf)
- Shagor, H. 2006. Homosexuality: A brief study. Viitattu: 19.5.2012. <http://muktona.net>
- Seta ry:n www-sivut. Viitattu: 27.4.2012. <http://www.seta.fi>
- Syrjälä, O. 2005. Vuorovaikutuskulttuuri hoitotyössä. Kypsyysnäyte. Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 20.10.2012. <http://hoitonetti.turkuamk.fi>
- Taipale, I (toim.). 1966. Sukupuoleton Suomi - Asiallista tietoa seksuaalikysymyksistä. Helsinki: Tammi.
- THL:n www-sivut. Viitattu: 30.4.2012. <http://www.thl.fi>
- THL. 2010. Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa. Helsinki: Valopaino Oy.
- Tilastokeskuksen www-sivut. Viitattu: 30.4.2012. <http://www.tilastokeskus.fi>
- Tuovinen, L; Ståhlström, O; Nissinen, J & Hentilä, J (toim.). 2011. Saanko olla totta? Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- UNESCO:n www-sivut. Viitattu 19.5.2012. <http://www.unesco.org>
- Vilka, H. 2010. Sukupuolen ja seksuaalisuuden kohtaaminen. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Väestöliiton www-sivut. Viitattu: 27.4.2012. <http://www.vaestoliitto.fi>
- WHO:n www-sivut. Viitattu: 30.4.2012. <http://www.who.int/en/>
- YK:n sopimus lastenoikeuksista. 1989. Viitattu 19.5.2012.
http://www.unicef.fi/files/unicef/pdf/LOS_A5fi.pdf

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OP07A

SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: <i>Ninna Johanna Suhonen</i>	Opiskelijanumero: <i>1200040</i>	Aloituserhmä: <i>HT09P3</i>
Koulutusohjelma: <i>Hoitotyön ko, terveydenhoitotyön sv</i>		
Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: <i>Lehtoni Majja Finck, Marja.finck@samk.fi, 044-7013430, Maamiehenkatu 10, 28500 Pori</i>		
Toimeksiantaja, yhteyshenkilön nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: <i>Pori suomalaisen yrityksen kautta, Kimmu Salokangas, kimmu.salokangas@pori.fi, 044-7015321 Tasavallankatu 4, 28130 Pori</i>		
Opinnäytetyön nimi: <i>Yhteistyötoimien käsittelyä homokuvauksisuudesta ja sen opetuksista</i>		
Työn etenemisaikataulu: <i>suunnitteluseminaarit 15.5.12, kyselyn toteuttaminen, analysointi ja raportin kirjoittaminen syys 2012, raportointikokoukset 5.11.12.</i> Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektisuunnitelmassa.		
<p>Vakuutukset. Jos opinnäytetyö tehdään kokonaan tai osittain työsuhteessa palkkaa vastaan, niin toimeksiantajan on laadittava asianmukainen kirjallinen työsuhteeseen. Työnantaja huolehtii lainmukaisista vakuutuksista, sillä ammattikorkeakoulun vakuutukset eivät kata työsuhteessa tehtävän opinnäytetyön tekijää.</p> <p>Opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen. Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. Aineiston hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti Satakunnan ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.</p> <p>Oikeudet opinnäytetyön tuloksiin. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen. Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportoimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle.</p> <p>Immateriaalioikeudet. Tekijänoikeus ja muut immateriaalioikeudet opinnäytetyöhön kuuluvat opinnäytetyön tekijälle. Opinnäytetyön tekijä ja toimeksiantaja sopivat erikseen, missä laajuudessa tekijänoikeus tai muut immateriaalioikeudet siirtyvät toimeksiantajalle.</p> <p>Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu. Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Ammattikorkeakoulu vastaa työn ohjauksesta, seurannasta ja työn riittävästä laadustaan. Ammattikorkeakoulu ei ole taloudellisesti vastuussa työn tuloksista tai aikataulusta. Opinnäytetyön tekijä ei vastaa toimeksiantajalle vahingosta, joka toimeksiantajalle syntyy opinnäytetyön viivästymisestä, ellei erikseen toisin sovita. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta. Opiskelija sitoutuu palauttamaan toimeksiantajalle työn aikana saamansa luottamuksellisen aineiston, kun opinnäytetyö on valmistunut, tai kun osapuolet yhdessä toteavat, että yhteistyöedellytyksiä opinnäytetyön loppuun saattamiseksi ei ole.</p> <p>Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus. Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muuta julkisuuslaissa salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyö tai sen osia voidaan julkaista myös internetissä sopimalla niistä erikseen. Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opettaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisemia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa.</p> <p>Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan käräjäoikeudessa.</p> <p>Tätä sopimusta on laadittu <i>3</i> kappaletta, yksi kullekin osapuolelle.</p> <p>Satakunnan ammattikorkeakoululla on oikeus käyttää yhteistyöhanketta referenssinä ammattikorkeakoulun työelämäyhteistyöstä, mukaan lukien SAMKin yhteistyötietokanta, johon voi tehdä hakuja internetissä. Opinnäytetyöstä näkyvät otsikko, organisaatio ja organisaation yhteyshenkilö. Hanketta voidaan lisäksi hyödyntää ammatillisen korkeakoulutuksen tavoitteita edistävästi esim. opetusmateriaalina tai -metodina edellyttäen, ettei hankkeeseen sisältyneiden tietojen luottamuksellisuutta vaaranneta.</p>		
Päiväys: <i>23.8.2012</i>		
Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimi ja nimen selvitys: <i>Kimmo Salokangas Vehkonen</i>	Koulutusjohtajan/Toimialajohtajan allekirjoitus ja nimen selvitys: <i>Annalena Ka</i>	
Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus: <i>Nm</i>		

Sisältövastaava: Anne Sankari

Tarkistettu viimeksi: 22.11.2010

Niina Suhonen

ANOMUS

Koulutoimenjohtaja
Jari Leinonen
puh. (02) 621 5200
jari.leinonen@pori.fi

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Opiskelen Satakunnan ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveystieteiden yksikössä Porissa terveydenhoitotyön suuntautumisvaihtoehdon linjalla. Valmistun terveydenhoitajaksi syksyllä 2013.

Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää Porin suomalaisen yhteislyseon koulun kahdeksaluokkalaisten nuorten ajatuksia ja käsityksiä homoseksuaalisuudesta. Tarkoituksena on selvittää kyselyn avulla, pitääkö koulujen seksuaalikasvatusta jollain tavalla kehittää sisällöltään.

Pyydän kohteliaimmin lupaa suorittaa kysely Porin suomalaisen yhteislyseon koulun kahdeksannen luokan opiskelijoille. Kysely suoritetaan syksyllä 2012. Kahdeksannen luokan opiskelijoille annetaan kyselyä varten tuotettu kyselylomake, johon he vastaavat anonyymisti. Vastaukset ovat luottamuksellisia ja jäävät vain tutkimuksen tekijälle. Opiskelijoiden vanhemmilta pyydetään lupa kyselyyn osallistumiseen. Opinnäytetyötäni ohjaa lehtori Marja Flinck.

Liitteenä kopio toimeksiantajakoulun rehtorin ja Satakunnan ammattikorkeakoulun koulutusjohtajan hyväksymästä ja allekirjoittamasta opinnäytetyösopimuksesta.

Kunnioittaen

Niina Suhonen

Lupa kyselyn suorittamiseen myönnetty / evätty

Allekirjoitus, nimenselvennykset, asema

LIITE 3

PORIN KAUPUNKI

Koulutusvirasto

Koulutoimenjohtaja

Porin koulutoimen toimintasääntö
Tutkimusluvan myöntäminen**Päätöspöytäkirja**

§ 314/2012

Päätöspvm

17.9.2012

ASIA: Tutkimusluvan myöntäminen Niina Suhoselle**ESITYS:** Anoja Niina Suhonen on Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan yksikön terveydenhoitotyön suuntautumisvaihtoehdon linjan opiskelija. Hän valmistuu terveydenhoitajaksi syksyllä 2013.

Anoja pyytää lupaa tehdä opinnäytetyöhön liittyvän kyselyn Porin suomalaisen yhteislyseon koulun kahdeksaluokkalaisille oppilaille. Kyselyn avulla on tarkoituksen selvittää nuorten ajatuksia ja käsityksiä homoseksuaalisuudesta sekä kysymystä pitäisikö koulujen seksuaalikasvatusta jollain tavalla kehittää sisällöltään.

Kysely suoritetaan syksyllä 2012 ja oppilaat vastaavat siihen anonyymisti, vastaukset ovat luottamuksellisia ja jäävät vain tutkimuksen tekijälle.

PÄÄTÖS: Lupa em. kyselyn suorittamiseen PSYL:n koulussa Niina Suhoselle myönnetään. Lupa edellyttää koulun rehtorin, opettajien ja oppilaiden vanhempien suostumusta.**ALLEKIRJOITUS:**

Jari Leinonen
Koulutoimenjohtaja

LIITE: Oikaisuvaatimusohje

HUOLTAJALLE

Hei.

Nimeni on Niina Suhonen. Olen hoitotyön opiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulussa ja teen opinnäytetyötä yläkouluikäisten nuorten käsityksistä homoseksuaalisuudesta ja sen opetuksesta. Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää kyselyn avulla, pitääkö koulujen seksuaalikasvatusta jollain tavalla sisällöllisesti kehittää. Kyselylomake sisältää kysymyksiä koskien kahdeksasluokkalaisten nuorten ajatuksia ja käsityksiä homoseksuaalisuudesta. Nuoret vastaavat kyselyyn anonymisti, eikä heidän vastauksiaan voida tunnistaa tutkimuksessa. Kyselyyn vastatakseen nuorella tulee olla huoltajan lupa. Tästä syystä pyydänkin Teitä ottamaan kantaa siihen, voiko huollettavanne osallistua kyseiseen kyselyyn. Opinnäytetyöni ohjaajana toimii lehtori, KT Marja Flinck.

Kiitos!

Terveisin,

Niina Suhonen

Hoitotyön koulutusohjelma

SAMK

niina.suhonen@student.samk.fi

Kannanottoni kyseiseen kyselyyn

Huollettavan nimi: _____

Saa vastata Ei saa vastata

Paikka: _____ Aika: ____/____ 2012

Huoltajan allekirjoitus: _____

Lupa pyydetään palauttamaan ____/____ 2012 mennessä

LIITE 5

Hei.

Olen kolmannen vuoden terveydenhoitajaopiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulusta, Porista. Opintoni ovat siinä vaiheessa, että minun on aika tehdä opinnäytetyöni. Aihekseni olen valinnut yläkouluikäisten nuorten käsitykset homoseksuaalisuudesta. Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää oheisen kyselyn avulla, pitääkö koulujen seksuaalikasvatusta jollain tavalla sisällöllisesti kehittää. Tutkimukseni kohdejoukkona olette Te, Porin suomalaisen yhteislyseon koulun kahdeksaluokkalaiset. Ohessa on kyselylomake, joka sisältää 16 kysymystä. Kyselyyn vastataan nimettömänä ja vastaaminen vie enintään 10-15 minuuttia. Kyselylomakkeet tulevat ainoastaan minulle ja ne hävitetään asianmukaisesti heti, kun opinnäytetyö on raportoitu.

Suuret kiitokseni vastauksistanne jo etukäteen!

Ystävällisin terveisin,

Niina Suhonen

HT09P3

Terveydenhoitajaopiskelija

niina.suhonen@student.samk.fi

NUORTEN KÄSITYS HOMOSEKSUAALISUUDESTA

Taustatietoja

1. Sukupuoli

Tyttö

Poika

Homoseksuaalisuutta koskevat kysymykset

Rastita vastauksesi! Vain yksi rasti jokaista kysymystä kohden.

2. Homoseksuaalisuus on normaalia

Täysin samaa mieltä

Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä

3. Homoseksuaalisuus on sitä, että ihastuu/rakastuu samaa sukupuolta olevaan ihmiseen

Täysin samaa mieltä

Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä

4. Homoseksuaalin ihmisen voi tunnistaa ulkonäöstä

Täysin samaa mieltä

Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä

5. Homoseksuaalisuus voi tarttua

Täysin samaa mieltä

Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä

6. Homoseksuaalisuus on ihmisen oma valinta

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä
- Osittain eri mieltä
- Täysin eri mieltä

7. Homoseksuaalisuus on rikos Suomessa

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä
- Osittain eri mieltä
- Täysin eri mieltä

8. Homoseksuaalisuus on sairaus

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä
- Osittain eri mieltä
- Täysin eri mieltä

9. Homoseksuaalisuus on pelottavaa

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä
- Osittain eri mieltä
- Täysin eri mieltä

10. Homoseksuaalin ihmisen ihastuminen/rakastuminen on erilaista kuin heteroseksuaalin ihmisen.

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä
- Osittain eri mieltä
- Täysin eri mieltä

11. Homoseksuaalien ihmissuhteet perustuvat seksiin.

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä
- Osittain eri mieltä
- Täysin eri mieltä

12. Homoseksuaalisuuden hyväksyminen johtaa homouden lisääntymiseen

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä

13. Olen kohdannut omassa elämässäni homoseksuaaleja

Kyllä

Ei

14. Homoseksuaalisuudesta on helppo puhua

Täysin samaa mieltä

Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä

15. Koulussa on keskusteltu homoseksuaalisuudesta

Täysin samaa mieltä

Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä

16. Koulussa pitäisi käsitellä enemmän ihmisen seksuaalisia suuntautumisia

Täysin samaa mieltä

Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä